

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Α' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140 — ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1981 | ΑΡΙΘ. 5-6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«ΚΕΝΤΡΟ ΒΙΒΛΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ»

«Κέντρο Βιβλίου και
Επικοινωνίας». — Κων.
Γ. Μπόνη, 'Ακαδημαϊκού, 'Ο-
μοστ. Καθηγ. Παν)μίου 'Αθηνών, 'Απο-
στολικοί Πατέρες, 'Ιγνατίου 'Αντιο-
χείας 'Επιστολαί, Β' Μαγνησιεύσιν 'Ι-
γνάτιος. — 'Αλήθειες με λί-
γα λόγια. — Εύαγγέλου
Δ. Θεοδώρου, Πρωτάνεως του
Παν)μίου 'Αθηνών, Τò Εύρωπαϊκò
«'Ούμανιστικò» ιδεώδες άπ' τήν όρθό-
δοξη σκοπιά. — π. Νικ. Π. Πα-
παδόπουλου, Πρωθιερέως,
Παπα - Κυριάκος Παπαδόπουλος, οί-
κονόμος. — 'Ιω. Φουντούλη,
'Απαντήσεις σέ λειτουργικές, κανονικές
και άλλες άπορίες. — π. Φιλ. Φά-
ρου, Τò πραγματικò νόημα τής τι-
μής πρòς τούς γονείς. — Μητροπ.
Σάμου Παντελεήμονος,
'Η μέριμνα τών 'Αποστόλων. — 'Ιω.
Γ. Παναγιωτίδου, 'Ο πό-
νος είναι ένας χειρουργός. — Δημ.
Σ. Φερούση, 'Η 'Εκκλησία ά-
νήκει στò μέλλον. — 'Ι. Μ. Χατζη-
φώτη, 'Ο 'Αγιορειτικός Τύπος. —
Γ. Κωσταρά, 'Η προσφορά τής
'Εκκλησίας εις τούς άγónας του 'Ε-
θνους. — Γεωργίου Θ. Πρίν-
τιπα, Τò τέχνασμα του Μητρο-
πολίτη ή πòς οί Κεφαλλονίτες έλαβαν
μέρος στòν 'Αγónα. — 'Επίκαιρα.
— Εύαγγέλου Π. Λέκκου,
'Ενα νέο σημαντικò βήμα — Ειδήσεις.

Έκ του Τυπογραφείου τής 'Αποστολικής
Διακονίας, 'Ιασιού 1 — 'Αθήναι 140.
Προϊστ. Τυπογραφείου 'Ιωάννης Μιχαήλ.
'Αναστασία 3 Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.

'Ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης
'Ελλάδος κ. Σεραφείμ θεμελιώνει τò «Κέντρο
Βιβλίου και 'Επικοινωνίας» τής 'Αποστολικής
Διακονίας. Δίπλα του ό Γεν. Διευθυντής του
'Οργανισμού, Θεοφ. 'Επίσκοπος 'Ανδρούσης
κ. 'Αναστάσιος.

ΑΛΗΘΕΙΕΣ
ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ

Ὁ ἐλεήμων εἶναι λιμάνι γιὰ ὅσους βρίσκονται στὴν ἀνάγκη. Τὸ λιμάνι καλοδέχεται ὅλους ποὺ ναυαγοῦν. Ἔτσι καὶ σύ, δέξου μ' ἀγάπη τὸν πλησίον σου καὶ βοηθησέ τον, χωρὶς νὰ ἐξετάζης ἂν εἶναι ἄξιος ἢ ἀνάξιος.

(ἱερὸς Χρυσόσομος)

ΤΟ ΓΛΥΤΩΜΑ

Τὸ τέλος τῆς τωρινῆς ζωῆς νομίζω ὅτι δὲν εἶναι σωστὸ νὰ τὸ ὀνομάζουμε θάνατο. Θάπρεπε νὰ τὸ λέμε γλύτωμα ἀπὸ τὴ φθορά, γαλήνη μετὰ τὴν ταραχή, σκόρπισμα τοῦ σκοταδιοῦ, ἀνάπαυσι ἀπὸ τοὺς κόπους. Μ' ἓνα λόγο, ὁ θάνατος εἶναι σβῆσιμο ὄλων τῶν κακῶν.

(Μάξιμος ὁ Ὁμολογητῆς)

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΑΣ

Μὲ τὴ συμμετοχὴ μας στὸ μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, τὸ σῶμα μας, ποὺ εἶναι πηλός, ἐξαγνίζεται, γιὰτὶ θρίσκειται μέσα στὴ φλόγα τοῦ Χριστοῦ. Τότε λέμε μαζί με τὸν Ἀπόστολο Παῦλο: «Ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός!».

(Νικόλαος Καθάσιλας)

ΟΤΑΝ ΠΡΟΣΕΥΧΕΣΑΙ!

Τὰ δάκρυα τῆς κατανυκτικῆς προσευχῆς μαλακῶνουν τὴν ἀγριότητα τῆς ψυχῆς.

Ὅταν προσεύχεσαι, ὁ νοῦς σου ὅς εἶναι κουφὸς καὶ ἄταλος πρὸς ὅλα τὰ ἐπίγεια ζητήματα, ποὺ σὲ ἀπασχολοῦσαν πρὶν πατήσης τὸ πόδι σου στὴν Ἐκκλησία.

(Ὅσιος Νείλος)

Η ΠΛΗΡΩΜΗ!

Ἦρθα στὸ χωριό σας καὶ σὰς κήρυξα. Δίκαιο εἶναι λοιπὸν νὰ με πληρώσετε γιὰ τὸν κόπο μου. Μὲ χρήματα μήπως; Τί νὰ τὰ κάνω; Ἡ πληρωμὴ ἢ δική μου εἶναι νὰ βάλετε τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ στὴν καρδιά σας, γιὰ νὰ κερδίσετε τὴν αἰώνια ζωή.

(Κοσμάς ὁ Αἰτωλός)

ΤΟ ΠΑΝΔΟΧΕΙΟ

Ὁ Ἰωακείμ καὶ ἡ Ἄννα, οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου εἶχαν τὸ σπίτι τους ἀνοικτὸ σὰν πανδοχεῖο. Ὅπου φτωχός, χάλος, τυφλός, στὸ σπίτι τοῦ Ἰωακείμ καὶ τῆς Ἄννας πηγαιναν κι ἀναπαύονταν. Ἔτσι πρέπει κι ἐσεῖς νὰ κάνετε. Μὲ τὴ φιλοξενία τῶν φτωχῶν, θὰ σὰς ἀνοίξουν οἱ πύλες τοῦ Παραδείσου.

(Κοσμάς ὁ Αἰτωλός)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Β'. ΜΑΓΝΗΣΙΕΥΣΙΝ ΙΓΝΑΤΙΟΣ *

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Γ. ΜΠΟΝΗ

Ἀκαδημαϊκοῦ

Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

ΧΥ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς Ἐφέσιοι ἀπὸ Σμύρνης, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν, παρόντες εἰς δόξαν Θεοῦ ὡσεὶ καὶ ὑμεῖς, οἱ κατὰ πάντα με ἀνέπαυσαν ἅμα Πολυκάρπῳ, ἐπισκόπῳ Σμυρναίων. καὶ αἱ λοιπαὶ δὲ ἐκκλησίαι ἐν τιμῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ
5 ἀσπάζονται ὑμᾶς. ἔρρωσθε ἐν ὁμονοίᾳ Θεοῦ κεκτημένοι ἀδιάκριτον πνεῦμα, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4 τεύχους.

5/6. διάκριτον G / Χριστός: + valet fratres, amen A.

Ἐν τέλει ἡ ἐπιγραφή ἐν κώδ. G: Μαγνησιεύσιν.

(Ἀπόδοσις εἰς ἀπλὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν)

XV. Σὰς ἀσπάζονται οἱ Ἐφέσιοι ἀπὸ τὴν Σμύρνην, ἀπὸ ὅπου καὶ σὰς γράφω, ποὺ εὐρίσκονται ἐδῶ ὡς ἀπεσταλμένοι σας (παρόντες) εἰς δόξαν Θεοῦ, ὅπως καὶ σεῖς, οἱ ὅποιοι με ἀνεκούφισαν εἰς ὅλα μαζί με τὸν Πολυκάρπον, τὸν ἐπίσκοπον Σμυρναίων. Ἀλλὰ καὶ αἱ ὑπόλοιποι ἐκκλησίαι ποὺ τιμοῦν τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν σὰς ἀσπάζονται. Ὑγιαίνειτε, ἐνδυναμούμενοι καὶ ζῶντες με ὁμόνοιαν Θεοῦ, ἔχοντες πάντοτε ὡς κτῆμά σας τὸ ἀδιάκριτον πνεῦμα, (ποὺ δὲν διακρίνεται, δὲν ξεχωρίζει, ἀλλὰ εἶναι τῆς αὐτῆς φύσεως με τὸν Θεὸν Πατέρα), ποὺ εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Τὸν πρῶτον ἀσπασμὸν ἀπευθύνει ὁ Ἰγνάτιος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Μαγνησίας ἀπὸ μέρους τῶν ἀπεσταλμένων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐφέσου, ἐπισημαίνων τὴν ἰδιαιτέραν ἐκτίμησίν του πρὸς τοὺς Ἐφεσίους, ἀλλ' ἅμα προβάλλων αὐτοὺς ὡς ὑπόδειγμα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ πρὸς τοὺς Μαγνησιεῖς. Ἰδιαιτέρας δὲ μνείας ἀξιοῖ τὸν Πολυκάρπον Σμύρνης δι' ὅσα ὑπὲρ αὐτοῦ ἔπραξεν. Τέλος ὁ Ἰγνάτιος ἀποστέλλει τὸν ἀσπασμὸν καὶ τῶν ἀπεσταλμένων τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν τῆς Μ. Ἀσίας. Ἡ ὁμαδικὴ συνάντησις τῶν ἀπεσταλμένων τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μ. Ἀσίας ἀποδεικνύει τὸν μέγαν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν ὅποιαν ἔστρεφον εἰς τὸν ἅγιον τῆς Ἐφέσου ἐπίσκοπον. — «ἀδιάκριτον πνεῦμα, ὅς ἐστιν Ἰ.Χ.»: Ἐν Μαγν. 1,2 ὁ Χριστὸς ὀνομάζεται «τὸ διὰ παντὸς ἡμῶν ζῆν» καὶ ἐν Σμυρν. 4,1 «τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν». Πβλ. Τραλλ. 9,2. Ἐφ. 3,2. Τὸ «ἀδιάκριτον» θὰ ἠδύνατο νὰ ἐρμηνευθῆ διὰ τοῦ «ἀληθές, ἀληθινόν». Ἀλλ' ὡς συνδεδεμένοι πρὸς τὴν προηγουμένην φράσιν «ἐν ὁμονοίᾳ Θεοῦ», προσέτιμησα νὰ ἐρμηνεύσω δογματικῶς τὸν ὅρον «ἀδιάκριτον πνεῦμα, ὅς ἐστιν Ἰη. Χρ.», ὡς μὴ διακρινόμενος, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς φύσεως ὢν μετὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς, ἀληθινὸς Θεός.

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ

«Οὐμανιστικὸ»

ιδεῶδες

ἀπ' τὴν ὀρθόδοξη σκοπιὰ

Τοῦ κ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Σὲ προηγούμενο ἄρθρο μας τονίσαμε πὸς τὰ πῶ πολύτιμα ὑλικά τοῦ «οὐμανιστικοῦ» οἰκοδομήματος ἐλήφθησαν ἀπ' τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοση.

Ἐπομένως ὁ «Οὐμανισμὸς» θὰ μπορούσε ἄριστα νὰ ἐνταχθῆ μέσα στὰ πλαίσια τῆς χριστιανικῆς ἀντιλήψεως γιὰ τὸν κόσμο. Ἀντὶ αὐτοῦ ὁμοίως ὁ «Οὐμανισμὸς», ἀντιφάσκοντας προφανῶς πρὸς τὸν ἑαυτό του, ἐπεδίωξε νὰ καταπνίξῃ θεμελιώδη ιδιότητες τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, δηλαδή τὴν ροπή πρὸς τὸ θεῖον, ἔνεκα τῆς ὁποίας καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, πὺ εἶναι ἦταν ἀληθινὰ «κατὰ πάντα δεισιδαιμονέστεροι» (Πράξ. ιζ' 22), διακήρυτταν μὲ τὸ στόμα μὲν τοῦ Πλάτωνος, ὅτι εἶναι καθήκον τοῦ ἀνθρώπου ἢ «ὁμοίως τῷ Θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν», μὲ τὸ στόμα δὲ τοῦ Πλουτάρχου, ὅτι «ἀνιέρου πόλεως καὶ ἀθεοῦ οὐδεὶς ἐστὶν οὐδ' ἔσται θεατής».

Ἐπομένως ὁ «Οὐμανισμὸς» μὲ τὴν καταβύθισή του σὲ μιὰ αὐτάρκη ἐκκοσμίκευση κήρυξε ἓνα ἀναιμικό, οὐτοπιστικό καὶ χμιαρικό ἰδεῶδες, στερημένο ἀπ' τὴν ζωτικότητα, δραστηριότητα καὶ ἐπιβολή, τὴν ὁποία δίνει ὁ προσανατολισμὸς πρὸς τὸ Θεῖο. Ἔτσι, ἀντὶ νὰ ἐξυψώσῃ τὸν ἀνθρώπο, κατ' οὐσίαν τὸν ἐξασθένησε καὶ τὸν ταπεινώσε μὲ τὴν ἐξίσωσή του πρὸς τὰ δημιουργήματα τῆς φυσικῆς ἀνάγκης. Ὁ ἀνθρώπος τοῦ «Οὐμανισμοῦ» δὲν ἔχει ἀσφαλὲς βάθος τῆς ζωῆς καὶ καλεῖται νὰ παλαίσῃ μόνος καὶ ἀβοήθητος, ὄχι μόνον ἐναντίον τῶν ἐξωτερικῶν καταγίδων καὶ δυνάμεων τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐναντίον τῶν ὀρθόδοξων «χειμάρρων τῆς καρδιάς». Ἔτσι ὁ «Οὐμανισμὸς» παραγνώρισε τὴν φύση καὶ τὶς ἀληθινὰς ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου καὶ οἰκοδόμησε τὸ οἰκοδόμημά του πάνω σὲ μιὰ μονόπλευρη καὶ ὑλιστικὴ ἀνθρωπολογία.

Ἐπειτα δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, πὸς τὰ κλασσικὰ πρότυπα, πὺ προβάλλονται ἀπ' τὸν «Οὐμανισμὸς», πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται μὲ μεγάλη προσοχή, καθ' ὅσον ὁ ἀρχαῖος ἐλληνικὸς πολιτισμὸς ἔχει καὶ πλεῖστα στοιχεῖα, τὰ ὁποία εἶναι ἀπαράδεκτα γιὰ τὴν χριστιανικὴ συνείδηση. Γι' αὐτὸ, ὅπως γράφει ὁ R. Livingston, ἂν καὶ ἔνθερος θιασώτης καὶ ἀπόστολος

τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ἰδεωδῶν, «ἡ φιλοσοφία τοῦ (κλασσικοῦ) Ἀνθρωπισμοῦ δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ γιὰ τὸν χαρακτήρα ὅ,τι μπορεῖ νὰ κάμῃ ὁ Χριστιανισμὸς... Εἶναι ἠθικὴ φυσικὴ καὶ ὄχι ἐξ Ἀποκαλύψεως» (R. Livingstone, Greek ideals and modern life—Ἑλληνικὰ ἰδανικὰ καὶ σύγχρονη ζωὴ, μτφρ. Δ. Χόνδρου, Ἀθῆναι, σ. 82).

Αὐτὸ ἐξηγεῖ γιατί ὁ Ὀρθόδοξος Ἀνθρωπισμὸς τηρεῖ κριτικὴ στάση ἀπέναντι στὸν «Οὐμανισμὸς». Γιὰ νὰ ἀξιολογήσωμε ὀρθὰ τὴν στάση αὐτή, δὲν πρέπει νὰ βγάζωμε ἀπ' τὴν συνάφειά τους καὶ νὰ κρίνωμε μεμονωμένα μερικὰ χωρία ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, τὰ ὁποία μὲ κάποια ἴσως ρητορικὴ ὑπερβολὴ ἀποκρούουν δίκαια τὶς διδασκαλίες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πὺ εἶναι συνηρητικὲς πρὸς τὴν εἰδωλολατρεία. Τὸ πνεῦμα τῆς στάσεως τῆς Ὀρθοδοξίας ἀπέναντι στὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα εἶναι ὄχι ἐχθρικό, ἀλλὰ κριτικό. Τὰ λειτουργικὰ κείμενα ἐξυμνοῦν τὴν ἀλήθειαν, τὴν «κρείττονα σοφίαν» καὶ «ἀμείνονα φιλοσοφίαν» καὶ τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονες. Ἐπίσης τονίζουν πὸς μπορούμε νὰ χρησιμοποιοῦμε τοὺς κλασσικοὺς συγγραφεῖς «διὰ παιδεύσιν» καὶ ἐπαναλαμβάνουν μὲ τὸν Μ. Βασίλειο, ὅτι πρέπει ὡς μέλισσες νὰ ἀντλοῦμε τρόπον τινα τὸ μέλι, πὺ ὑπάρχει στὰ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ ἄνθη. Στὶς ἐκφράσεις τῶν ὕμνων τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχουν ζωηρὲς εἰδολογικὲς ἀπηχῆσεις τῶν ἀρχαίων σοφῶν, πρῶγμα πὺ ἐξηγεῖται ἀπ' τὸ ὅτι μέσα στοὺς ὕμνους τούτους πάλαι τὸ πνεῦμα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι ἐνθάρρουν τὴν κριτικὴ μελέτη τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν.

Χαρακτηριστικὸ ἐπίσης εἶναι, ὅτι ἡ ὀρθόδοξη εἰκονογραφία, πὺ διακονεῖ στὴν λατρεία, δὲν δίστασε νὰ ζωγραφίσῃ μέσα στοὺς ὀρθόδοξους ναοὺς, κοντὰ στὶς μορφὲς τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, μορφὲς μεγάλων ἀνδρῶν τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, πὺ κρατοῦν ξεδιπλωμένα εἰλητάρια μὲ χαρακτηριστικὲς φράσεις ἀπ' τὴν διδασκαλία τους.

Τὸ ὅτι τὰ ὀρθόδοξα λειτουργικὰ κείμενα πῆραν κριτικὴ καὶ ὄχι δουλικὴ στάση ἀπέναντι στὴν κλασσικὴ ἀρχαιότητα, αὐτὸ εἶναι πρὸς τιμὴν τους. Μορφώσιμη εἶναι μόνον ἡ ψυχὴ, πὺ φλέγεται ἀπ' τὸν πόθο τῆς ἐλευθερίας, καὶ ὄχι ἡ ψυχὴ, πὺ ἔχει δουλικὸ φρόνημα. Καὶ αὐτὰ τὰ ἐκλεκτὰ πνεύματα τῆς ἀρχαιότητος τέτοια κριτικὴ στάση παίρνουν τὸ ἓνα ἀπέναντι τοῦ ἄλλο. Ὁ Ξενοφάνης κατέκρινε τὸν Ὀμηρο καὶ τὸν Ἡσίοδο γιατί ἀπέδιδαν στοὺς Θεοὺς «ὅσα παρ' ἀνθρώποισιν ὄνειδα καὶ φόγος ἐστί, κλέπτειν, μοιχεύειν καὶ ἀλλήλους ἐξαπατεῦειν». Ὁ Πλάτων ἀπέκλειεν ἀπ' τὴν «Πολιτεία» του τὴν ἀνάγνωση τοῦ Ὀμήρου, γιατί πίστευε πὸς αὐτὴ ἦταν ἐπιβλαβὴς καὶ ἐπιβουλεύουσαν τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν τῶν νέων. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἦταν προοδευτικώτερος ἀπ' τὸν Πλάτωνα, γιατί καὶ πρὸς τοὺς νέους διακήρυττε, ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ σημεῖα, «πάσα ἡ ποίησις τῷ Ὀμήρῳ ἀρετῆς ἐστὶν ἐπιαινεῖα». Γι' αὐτὸ οἱ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας μας λέγονται πρὸς τὸν Μ. Βασίλειο: «ᾠθεῖα καὶ ἱερὰ τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας μέλισσα, Βασίλειε, ἠθροισας τῷ τῆς μελίσεως φιλοπόνῳ ἀρετῆς ἀνάσσης τὸ ἄνθος».

ΠΑΠΑ - ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

Τοῦ π. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ *
Πρωθιερέως

Καὶ ἡ ἱστορικὴ ἐπαρχία Ἄργους εἶχε, κατὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ 1821, τοὺς γενναίους ἀγωνιστάς της. Τὰ πεδινὰ μέρη αὐτῆς ὑπέφερον συνεχῶς πολλὰ ἐκ τῆς θεομισήτου δουλείας, διότι ὡς εὐφορα κατελήφθησαν καὶ κατωκλήθησαν πυκνῶς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν. Ἐδημιουργήθη οὕτω μία ἀφορήτως ὑποφερτὴ συνύπαρξις πολλῶν Χριστιανῶν μετ' ἀπανθρώπων ἑτεροδόξων τυράννων. Τὰ ὄρεινὰ ὅμως τῆς ἐπαρχίας εἶχον κινήσεως καὶ δράσεως ἐλευθερίαν περισσοτέραν. Εἰς αὐτὰ θέον νὰ καταταχθῆ καὶ ὁ περιάκουστος σήμερον (ὕψ. 500) Ἄχλαδόκ. Ἐν αὐτῷ ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1797 καὶ ὁ Κυριάκος Παπαδόπουλος, μετέπειτα ἐφημέριος τοῦ χωρίου καὶ ἔνθερος ἀγωνιστῆς τοῦ 1821.

Τὸ ἐπώνυμον φανερώνει: ὅτι κατήγετο ἐξ ἱερατικῆς οἰκογενείας καὶ πιθανῶς ἦτο πρωτότοκος υἱός. Μετ' αὐτὸν ἐξ ἀγίας Λαύρας ἐθνικὸν ἐγερτήριον κήρυγμα τοῦ Πατρῶν Γερμανοῦ εὐρέθη, ἡγούμενος 25οντάδος γενναίων ὀπλιτῶν, εἰς τὰ πεδία τῶν αἱματηρῶν συγκρούσεων ἐλευθερίας καὶ δουλείας, ὀπλαρχηγούς ἔχων τρεῖς καλλιníkους τροπαιοφόρους τῆς περιφερείας ἀγωνιστάς, ὡς πιστοποιεῖ ὁ ἴδιος. Ἦτο παρῶν εἰς τὴν πρώτην ἀξιοσημεῖωτον μάχην Ἑλλήνων καὶ Ὀθωμανῶν, τοῦ Βαλτεταίου, ἔνθα ἐγνώρισε καὶ ἐθαύμασε τὴν φιλοπατρίαν τῶν Μαυρομιχαλαίων, τὴν εὐστροφον εὐφυΐαν τοῦ Γέρου τοῦ Μοριά, τὴν τόλμην τοῦ ἐκ Δυρραχίου (Ἀρκαδίας) Κεφάλα, τὸ θάρρος τῶν ἐκ Ναξίου (Μεσσηνίας) ἱεροπαίδων Παπατσώνηδων, τοῦ Πλαπούτα τὴν εὐφυΐαν, τοῦ Μπαρμπιτσιώτου τὸ λεοντόθυμον, τοῦ κλεφτοκαπετάνιου Μητροπέτροβα, ἐκ Γαράτζας (Μεσσηνίας), τὴν εὐθυβολίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ καριοφιλοῦ καὶ τοῦ τουρκικοῦ ἱπ-

πικοῦ, καὶ πλείστων ἄλλων τὸν μέγα ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν ἀκλόνητον πατριωτισμὸν. Εἶδε τὴν πολεμικὴν μάχην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀτακτον φυγὴν καὶ ἐπιστροφὴν τῶν Ὀθωμανῶν εἰς Τρίπολιν, τοὺς πεντακοσίους καὶ πλέον νεκροὺς αὐτῶν, τὴν περισυλλογὴν 4.000 ἑθρικῶν ὀπλιτῶν, πρὸς ὀπλισμὸν τῶν ἀόπλων Ἑλλήνων ἀγωνιζόμενων κατ' ἀρχὰς μετ' ὀπλάκα ὀζώδη, ὡς καὶ τὴν ἀναπτέρωσιν καὶ ἐδραίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ θάρρους. Παρῶν ἦτο καὶ εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς Ρούμελης, μετ' ἐπενήκοντα στρατιώταις, ὡς καὶ εἰς ἄλλας δέκα νικηφόρους μάχας τῆς Πελοποννήσου.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν «τῆς φίλης Πατρίδος» καὶ τοῦ Μορέως καὶ ἐπιστροφὴν ἐκ τῶν στρατῶνων, εἰς τὴν οἰκίαν του, τὴν «κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ξενοδοχεῖον τῶν διαφόρων ὀπλαρχηγῶν καὶ πολλῶν στρατιωτῶν», ἄγων τὸ ἐξηκοστὸν ἡλικίαν (68) ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὑπέβαλε τὴν ἐπομένην αἴτησιν.

«Ἐν Ἀχλαδοκάμπῳ τὴν 24ην Μαΐου 1865

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς ἐκδουλεύσεως τῶν ἀγωνιστῶν Ἑθνικὴν ἐπιτροπὴν. Διὰ τοῦ Κυρίου Δημάρχου Ἄργους.

Ὁ εὐσεβῶς ὑποσημειούμενος Παππα - Κυριάκος Οἰκονόμος Παπαδόπουλος, κάτοικος τοῦ χωρίου Ἀχλαδοκάμπου, τῆς ἐπαρχίας Ἄργους, ἀναφέρω διὰ τῆς παρούσης μου τὰ ἑξῆς:

Ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1821 ὅπου ἤρχισεν ἡ Ἐπανάστασις δράξας τὰ ὄπλα καὶ τεθεῖς ἐπὶ κεφαλῆς εἴκοσι πέντε (25) ἀνδρῶν, ἠκολούθησα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ Παναγ. Ζαφειροπούλου ἢ Ἀκουρου, Νικήτα Σταματοπούλου καὶ Γενναίου Κολοκοτρώνη, παρευρέθη εἰς τὰς πλείστας συγκροτηθείσας κατὰ τὴν Πελοπόννησον μάχας, ἧτοι εἰς Τρίκορφα, Βαλτέτσι, Δολιανὰ, Γράνα, Ἄγ. Σώστην, Ναύπλιον, Ἄργος, Νεόκαστρον, Σπολιανὰ καὶ Ἀδαρινούς. Παρευρέθη δὲ καὶ εἰς τὴν ἐκστρατείαν

* Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 30ης Δεκεμβρίου 1980 ἐβράβευσε τὸν π. Νικόλαον Παπαδόπουλον, διὰ τὴν ἐν γένει χριστιανικὴν καὶ συγγραφικὴν του δραστηριότητα.

της Ρούμελης Δράμιπαλη, και είχαν υπό τας διαταγάς μου πενήντα (50) στρατιώτας.

Εἰς τὰς μάχας ταύτας ἐπολέμησα ἀνδρείως, και καρτερικῶς, πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς φίλης ἡμῶν Πατρίδος, και πολλὰ χρήματα ἐδαπάνησα εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν μου στρατιώτας. Ἡ οἰκία μας ἦτο, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἐπαναστάσεως, ὡς ξενοδοχεῖον διαφόρων ὀπλαρχηγῶν, και πολλῶν στρατιωτῶν.

Πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐκδουλεύσεών μου εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον μοι ἐδόθη ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυβερνήσεως τὸ Ἀργυροῦν νομισματόσημον διὰ τῆς ἀπὸ 17 Μαΐου 1844 και ὑπ' ἀριθμ. 8600 διαταγῆς τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν περὶ τῆς ἐκδουλεύσεώς μου.

Ἀνεφέρθη και εἰς τὴν ἄλλοτε συσταθεῖσαν Ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ὑπέβαλλον και τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ὀπλαρχηγῶν μου, και οὐδὲν ἐνεργήθη. Ἀναφερόμενος και εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην εἰς ἣν ὑποβάλω ἀντίγραφον και πιστοποιητικὸν τῆς Δημοτικῆς μου Ἀρχῆς περὶ τῆς ταυτότητός μου, και τὴν παρακαλῶ ἵνα εὐαρεστηθῆ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν δικαίαν ταύτην αἰτησίαν μου, και ἐνεργήσῃ ὅπως μοι ἀποδοθοῦν τὰ στρατιωτικὰ μου δικαιώματα, διὰ τῶν πρὸς τὴν Πατρίδα πιστῶν ἐκδουλεύσεών μου, διὰ νὰ δυνῆθῃ ν' ἀνακουφίσω τὰ δεινοπαθήματά μου, ἣδη ὅτε ἔφθασα εἰς γερωνικὴν ἡλικίαν 68 ἐτῶν.

Πέποιθα εἰς τὴν δικαιοσύνην τῆς Σεβαστῆς ταύτης Ἐπιτροπῆς.

Ὑποσημειοῦμαι Κυριάκος Παπαδόπουλος ἱερεὺς Οἰκονόμος».

Ἐγνωρίσθη και συνηγωνίσθη ἐν τῇ καλλινίκῃ μάχῃ (12 - 13η Μαΐου 1821) τοῦ Βαλτετσίου, ὁ πενήντῶνταρχος κληρικὸς ὀπλίτης, μετὰ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἐφημερίων, Κυριακούλακη Ἡλία ἐκ Κονακίων (Οἰτύλου), Τσαμαδοῦ Κωνσταντῖνου ἐκ Γαρώτζης (Μεσσηνίας), Δρακοπούλου Ἀθανασίου ἐκ Διαβολιτσίου, Βασιλοπούλου Ἰωάννου ἐκ Λαγκαδίων (Γόρτυνος), Σακελλαρίου Ἰωάννου ἐκ Λαγκαδίων (Γόρτυνος), Κατσαρδῆ Δημητρίου ἐκ Σουδειῶν (Καλαβρύτων), Νήφου Ἰωάννου ἐκ Μηλέας (Οἰτύλου), Ντέντε Διονυσίου ἐκ Σελαῖ (Τριφυλίας), Παπαλυμπεροπούλου Δημητρίου ἐκ Νεμίτσης (Τριπόλεως), Πολίτου Γεωργίου ἐκ Καλαμιῶν, Σακελλαροπούλου Δημητρίου ἐκ Βασσαρά (Λακεδαιμονίας), Πανούση Ἰωάννου ἐξ Ἀραχώδης (Οἰνοῦντος), Παπαζαφειροπούλου Γεωργίου ἐφημερίου Λάστα (Γόρτυνος) και Βουλευτοῦ μετέπειτα (ἔτ. 1823) τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνοσυνελεύσεως, Δημοσκοπούλου Ἰωσήφ Ἡγουμένου Μονῆς Βουλκάνου, Χαριουπόλεως Δανιὴλ (Κουλουφάκου) χωρεπισκόπου Λακεδαιμονίας, Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Βρεσθῆνης Προέδρου τῆς Πελοποννησιακῆς Γερουσίας (1821, Μάιος) τῶν Καλτεζῶν, και ἄλλων πολλῶν προμάχων τῆς θεοδότου ἐλευθερίας.

Οἱ τιμηθέντες ὑπὸ τῆς ἐλευθέρως Πατρίδος Ἑλλάδος διὰ παρασήμων ἦσαν μυριάδες τὸν ἀριθμὸν. Οἱ δι' ἀργυροῦ ὅμως παρασήμου ἦταν ὀλίγοι. Μεταξὺ τῶν ὀλίγων ἦτο και ὁ τοῦ Ἀχλαδοκάμπου ἐφημέριος,

ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ, εὐτυχῶς διασωθέντος, ἐπομένου ἐγγράφου, ἔχοντος οὕτω:

«Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν, Πρὸς τὸν Κύριον Παπᾶ Κυριάκον Παπαδόπουλον ἐξ Ἀχλαδοκάμπου.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ἠδόκησε νὰ ἐγκρίνη νὰ δοθῆ κατὰ συνέπειαν τῶν τῆς 20 Μαΐου / 1 Ἰουνίου 1843 και 18/30 Σ) θρίου 1835 διαταγμάτων εἰς τὸν Κύριον Παπᾶ Κυριάκον Παπαδόπουλον τὸ Ἀργυροῦν νομισματόσημον δι' ἀνταμοιβὴν τῶν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πόλεμον ἐκδουλεύσεών του, και χορηγῆ εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν νὰ τὸ φέρῃ εἰς πᾶσαν περιστασίαν.

Τὸ δίπλωμα τοῦ νομισματοσήμου του ἐνχειρίζεται ὁσονούφω.

Ἀθῆναι: τὴν 17ην Μαΐου 1844

Ὁ Ὑπουργὸς

(Τ.Σ.)

Π. Γ. Ρόδιος».

Εἰς τὸ Νεόκαστρον (Πύλου) ἠγωνίσθησαν (ἔτ. 1825 Μαΐου) και οἱ, Τριανταφυλλόπουλος Κωνσταντῖνος ἐκ Δεδέμπεη (Μεγαλοπόλεως), Ἀνανίας ἱερομόναχος Μονῆς ἁγ. Ἀναργύρων (Λακεδαιμονίας), Τριανταφύλλου Ἰωάννης ἐκ Συγκρέλλου (Καρπενησίου), Δημητρακοπούλου Γεώργιος Ἀλωνεστιώτης (αἰχμαλωτισθεὶς), Μαραγκὸς Γεράσιμος (πληρωθεὶς) ἐκ Κεφαλληνίας, Λαδᾶς Ἰωάννης ἐφημέριος Καστανιάς (Σπάρτης), Ἀχουμάτας Γεώργιος ἐξ Οἰτύλου, Μαρκόπουλος Ἀναγνώστης ἐκ Τριπόλεως, Ἀναστασίου Κώστας ἐξ Ἀγᾶ (Παλιοδράχα) Σπερχιάδος, Γιατράκος Παναγιώτης ὀπλαρχηγός, Παπαδάκος Γεώργιος ἐκ Κουμουστάς (Λακεδαιμονίας), Παπαστεργίου Ἰωάννης ἐκ Μακεδονίας, Σαρέλας Ἀθανάσιος ἐφημέριος Κορώνης, Βόττας Χρήστος ἐκ Χιμάρρας (τραυματισθεὶς) Μπιλάλης Ἀναγνώστης ἐκ Κρικέλλου (Καλλιδρομιτῶν), Νικολάου ἢ Μπαλατζούρας Κωνσταντῖνος ἐκ Πλατάνου (Κραβδόρων), Πομόνης Διονύσιος ἐκ Ζακύνθου, Φοῖσδος Ἀθανάσιος πρωτοπαπᾶς Γιάννιτσας (Καλαμιῶν), Γεωργιόπουλος Ἀναστάσιος ἐκ Μαμουμπη (Σπάρτης), Πολίτης Στάθης αἰχμαλωτισθεὶς, Δουζίνης Γ. Γιάννης ἐκ Πόρου, Χορμοβίτης Βασίλειος, Πετρόπουλος Κωνσταντῖνος ἐκ Μπασιάκου (Τριπόλεως), ἡ μήτηρ τοῦ ἐπισκόπου Βρεσθῆνων Θεοδωρήτου Βασιλαῖνα ἐκ Νεμιτζῆς, και ἡ ἀνεψιὰ αὐτῆς Χριστίτσα, Οἰκονομόπουλος Σπυρίδων ἐκ Σοποτοῦ (Καλαβρύτων), Κατεζῆς Παναγιώτης ἀπὸ Παύλιτσα (Φυγαλίας), Ἀναστασίου Γεώργιος ἐκ Τυρνάβου, Τριανταφύλλου Γεώργιος ἐκ Μεθάνων, ὁ ἱεροδιάκονος Γαλανόπουλος ἐκ Λακεδαιμονίας, ὁ ἐπίσκοπος Μεθώνης Γρηγόριος (Οἰκονόμου) ἐξ Ἀλδαίνης (Ὀλυμπίας), Μπάρπογλης Σωτήρης αἰχμαλωτισθεὶς, Νίνης Γ. Μῆτρος ἐκ Κρανιδίου, Κολοβὸς Ἰωάν. Χρήστος ἐκ Παγκρατίου (Καλαβρύτων), Γρίδας Δημήτριος ἐφημέριος Μεθώνης και Βουλευτὸς τῆς ἐν Τροιζῆνι Συνελεύσεως, και ἄλλοι πολλοὶ ἠρωστῶνων μητέρων παιδιὰ, τέχνα καλλινίκων ἡρώων.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Τοῦ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

389. Ὑπάρχει περίπτωση νὰ τελεσθοῦν δύο Προηγιασμένα: εἰς τὸν αὐτὸν γὰρ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἢ τοὶ μίᾳ πρωτῆ καὶ μίᾳ βραδινῇ, ἀπὸ ἄλλων θεοαίως ἱερέα; Ἐάν γαί, ὁ ἑσπερινὸς θὰ ψαλῆ δὺο φορές ὁ αὐτός; (Ἐρώτησις Αἰδεσμ. Ἀπ. Μιχαήλ).

Ἡ Προηγιασμένη δὲν εἶναι λειτουργία μετὰ τὴν κυρία καὶ εἰδικὴ ἔννοια τοῦ ὄρου αὐτοῦ, δηλαδὴ προσφορά θυσίας, τέλεσι τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας. Εἶναι ἀπλῶς κοινωνία προηγιασμένων τιμῶν δώρων, περιβεβλημένη μετὰ μίᾳ λειτουργικῇ ἐπισημότητα καὶ ἐντεταγμένη στὰ πλαίσια ἑσπερινοῦ, ἐφ' ὅσον οἱ ἡμέρες τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατὰ τίς ὁποῖες τελεῖται, εἶναι ἡμέρες νηστείας - αἰτίας. Ὁ μὴ μπορούσαμε μάλιστα νὰ εἰποῦμε ὅτι ἡ Προηγιασμένη εἶναι ἑσπερινὸς μετὰ παράθεσι πρὸς τὸ τέλος τοῦ τῶν ἁγίων μυστηρίων πρὸς κοινωνίαν.

Ἐφ' ὅσον λοιπὸν δὲν πρόκειται περὶ λειτουργίας - θυσίας δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχύσῃ καὶ γι' αὐτὴν ἡ γνωστὴ ἐθιμικὴ διάταξι, κατὰ τὴν ὁποία τελεῖται κάθε ἡμέρα μίᾳ μόνο λειτουργίᾳ στὴν ἴδια ἁγία τράπεζα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἱερέα. Γι' αὐτὸ τὸ δύσκολο θέμα ὑπάρχει σχετικὴ ἐρώτησι καὶ ἐλπίζομε, σὺν Θεῷ, κάποτε διεξοδικὰ νὰ ἀσχοληθοῦμε μετὰ αὐτό. Γιὰ τὸν ἀνωτέρω λόγῳ δὲν κωλύεται ἡ τέλεσι Προηγιασμένης στὴν ἴδια ἁγία τράπεζα δὺο φορές τὴν ἡμέρα, κατ' οἰκονομίαν τὸ πρωτὶ καὶ κατ' ἀκριβείαν τὸ ἑσπέρας. Φυσικὰ ὁ ἴδιος ἱερεὺς δὲν μπορεῖ νὰ τὴν τελέσῃ, ὅχι γιὰ κανένα ἄλλο λόγῳ, ἀλλὰ γιατί δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ κοινωνήσῃ δὺο φορές, πρᾶγμα ποῦ ἰσχύει ὅχι μόνο γιὰ τὸν ἱερέα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν κάθε ἕνα πιστό.

Γιὰ λόγους ὅμως καθαρὰ ἐκκλησιαστικῆς τάξεως δὲν δρίσκω τὸν λόγῳ, γιὰ τὸν ὁποῖο θὰ ἔπρεπε νὰ τελεσθῆ ἡ Προηγιασμένη δὺο φορές τὴν ἡμέρα, ἐκτὸς βέβαια ἂν ὑπάρχουν πιστοὶ ποῦ θέλουν νὰ κοινωνήσουν καὶ τοὺς εἶναι ἀδύνατο νὰ προσέλθουν τὸ βράδυ ἢ μίᾳ ἄλλῃ ἡμέ-

ρα στὰ ἄχραντα μυστήρια. Σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι, ποῦ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησι πραγματικῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκκλησίας θὰ πρέπει νὰ τελεσθῆ δὺο φορές ἡ Προηγιασμένη, ἀπαραιτήτως θὰ τελεσθοῦν καὶ δὺο ἑσπερινοί. Καὶ τοῦτο γιατί ἡ Προηγιασμένη δὲν εἶναι ἀνεξάρτητη ἀκολουθία, ὅπως ἡ θεία λειτουργία, ποῦ ἐπισυνάπτεται ἀπλῶς στὸν ὄρθρο ἢ στὶς ὥρες ἢ τελεῖται αὐτοτελῶς, ἀλλὰ εἶναι συνδυασμένη μετὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ ἑσπερινοῦ, ὅπως ἀκριβῶς οἱ ἑσπερινὸς λειτουργίαι τοῦ Μεγάλου Βασιλείου τῶν παραμονῶν τῶν μεγάλων ἑορτῶν (Πάσχα - Μεγά Σάββατο, Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων) καὶ τῆς Μεγάλης Πέμπτης.

Εἶναι αὐτονόητο βέβαια ὅτι, ὅταν τελεσθῆ μίᾳ μόνο Προηγιασμένη τὸ ἑσπέρας, δὲν θὰ τελεσθοῦν δὺο ἑσπερινοί, ἀλλὰ ἡ πρωτῆ ἀκολουθία θὰ διακοπῆ παραδοσιακῶς μετὰ τὴν ἀκολουθία τῆς ε' ὥρας, καὶ ἡ Θ' μαζί μετὰ τὸν ἑσπερινὸ καὶ τὴν λειτουργία τῶν Προηγιασμένων θὰ τελεσθοῦν τὸ ἀπόγευμα.

Ἡ τέλεσι δὺο ἑσπερινῶν τὴν ἴδια ἡμέρα — ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ τελεσθοῦν δὺο Προηγιασμένες — δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ τὴν λειτουργικὴν μας παράδοσι. Ἔχομε τὸ παράδειγμα τῆς τελέσεως δὺο ἑσπερινῶν στὰ μοναστήρια κατὰ τίς Κυριακὰς καὶ τίς μεγάλας ἑορτές, κατὰ τίς ὁποῖες τελεῖται ὁ μικρὸς μὲν ἑσπερινὸς κατὰ τὴν συνηθισμένη ὥρα μετὰ τὴν ἀκολουθία τῆς Θ' καὶ πρὸ τῆς τραπεζῆς καὶ ὁ μέγας κατὰ τὴν ἀγρυπνία μετὰ τὸ ἀπόδειπνο. Ὁ μὴ μπορούσαμε νὰ ἐπικαλεσθοῦμε καὶ τὴ σύγχρονη, νεωτεριστικὴ ὅμως πράξι, κατὰ τὴν ὁποία συνηθίζεται νὰ τελεῖται δὺο φορές ὁ ἑσπερινὸς τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων, τὸ πρωτὶ μὲν, κατὰ τὴν ἐπικρατήσασα οἰκονομία, μετὰ τὴν λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, τὸ ἑσπέρας δὲ χωρὶς αὐτὴν. Δὺο ἑσπερινοὶ ὁμοίως συνηθίζεται νὰ τελοῦνται καὶ σὲ πανηγυρίζοντας ἱεροῦς ναοὺς τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ τὴν παραμονὴ τῆς ὁποίας (Κυριακὴ τῆς Πεντηκοστῆς) τελεῖται ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τίς εὐχὰς τῆς γονυκλισίας τὸ πρωτὶ, τὸ δὲ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς πάλι χωρὶς τίς ἀνωτέρω εὐχὰς.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

15ῆθημερη Ἐφημερίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Εἶναι τὸ πνευματικὸ, μαχητικὸ ὄργανο τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Πληροφορεῖ, ἐνημερώνει καὶ κατατοπίζει τὸ λαὸ πάνω σ' ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά, πνευματικὰ καὶ θρησκευτικὰ ζητήματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπο. Κυκλοφορεῖ τὴν 1η καὶ 16 κάθε μῆνα. Ἐτησίᾳ συνδρομὴ 200 δρχ. Καθῆκον τῶν ἐφημερίων εἶναι ἡ ἐγγραφὴ συνδρομητῶν.

ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Τοῦ π. ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΦΑΡΟΥ

Θά πρέπει νά ἔχουμε ὅλοι διαπιστώσει ἀπό τήν ποιμαντική μας πείρα καί ἀπό τά σχετικά περιστατικά πού δημοσιεύτηκαν σέ προηγούμενα τεύχη, ὅτι ὑπάρχει στίς ἡμέρες μας μιὰ σοβαρή κρίση στίς σχέσεις γονέων καί παιδιῶν, πού ἡ ποιμαντική τῆς ἀντιμετώπιση δείχνει συχνά παρερμηνεῖα τῆς σχετικῆς παραδόσεως.

Πολύ συχνά οἱ γονεῖς στήν προσπάθειά τους νά διαιωνίσουν τήν ἐξάρτηση τῶν παιδιῶν τους ἀπό αὐτούς καί νά τούς ἐπιβάλλουν τίς δικές τους ἀξίες, χρησιμοποιοῦν τήν θρησκεία καί ἐπιζητοῦν νά κάνουν σύμμαχους σ' αὐτή τήν προσπάθειά τους τήν Ἐκκλησία καί τούς παπάδες. Οἱ παπάδες συχνά πέφτουν σ' αὐτήν τήν παγίδα καί γίνονται ἔτσι ἀφορμή νά ἀποξενωθοῦν οἱ νέοι ἀπό τήν Ἐκκλησία, γιατί τήν δλέπουν σάν μιὰ προέκταση τῆς καταπιεστικῆς ἐξουσίας τῶν γονέων τους· μιὰς ἐξουσίας πού οἱ γονεῖς δέν χρησιμοποιοῦν γιά τήν ὑγιή ἀνάπτυξη τῶν παιδιῶν τους, ὅπως λένε καί ὅπως ἴσως ἀνεπίγνωστα πιστεύουν, ἀλλά γιά νά μὴν ἐπιτρέψουν τήν αὐτονόμησή τους καί νά μποροῦν ἔτσι νά τά χρησιμοποιοῦν γιά τήν ἱκανοποίηση τῶν δικῶν τους ἀναγκῶν.

Πολύ συχνά οἱ γονεῖς δέν θέλουν νά παραδεχθοῦν ὅτι τά παιδιά τους δέν εἶναι ἀπλῶς μιὰ προέκτασή τους, καί ὅτι ἔχουν τήν δική τους αὐτόνομη ὑπόσταση, τὸν δικό τους προορισμό καί τή δική τους εὐθύνη ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καί τῆς ζωῆς.

Τὸ «τίμα τὸν πατέρα σου καί τήν μητέρα σου» καί ἄλλα παρόμοια, ἐπιστρατεύονται διαρκῶς ἀπό τοὺς γονεῖς σ' αὐτή τους τήν προσπάθεια καί χρησιμοποιοῦνται παρερμηνευμένα, συγγνωστά ἢ ἀσύγγνωστα, σάν ἀπλὰ μέσα, σ' ἓνα, πολλές φορές, πολὺ ἀμαρτωλὸ ἀγῶνα ἐπικρατήσεως.

Ἀξίζει λοιπὸν νά δοῦμε τίς σχετικὲς ἀπόψεις πού ἐκφράζει ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος μὲ ἀφορμὴ τὸ περιστατικὸ τοῦ γάμου τῆς Κανά πού περιγράφει ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης καί στὸ ὁποῖο ὁ Χριστὸς ἐπιτιμᾷ τὴν μητέρα του γιά τήν ἔμμιση σύστασή της σ' αὐτὸν νά προδῆ σέ μιὰ ὀρισμένη ἐνέργεια: «Οἶνον οὐκ ἔχουσι» τοῦ λέει: ἐκείνη καί ὁ Χριστὸς ἀπαντᾷ μὲ τὸ γνωστὸ «Τί ἐμοὶ καὶ σοὶ γύναι;».

Κατὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο ἡ Θεοτόκος προέβη σ' αὐτὴ τήν ἐνέργεια καί ἐπειδὴ ἤθελε νά βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ ἀλλὰ καί ἐπειδὴ ἤθελε «ἐαυτὴν λαμπρότεραν ποιῆσαι διὰ τοῦ παιδός. Καὶ τάχα τι ἀνθρώπινον ἔπασχε, καθάπερ καί οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ λέγοντες, «Δεῖξον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ, βουλόμενοι τήν ἀπὸ θαυμάτων δόξαν καρπώσασθαι».

Ἡ Θεοτόκος, συνεχίζει ὁ Χρυσόστομος, δέν εἶχε ποτὲ γιά τὸ γιό της τήν γνώμη πού ἔπρεπε, «ἀλλὰ ἐπειδὴ

ᾧδινεν αὐτόν, ἠξίου κατὰ τὴν λοιπὴν τῶν μητέρων συνήθειαν ἅπαντα ἐπιτάττειν αὐτῷ».

«Σκέψου τί θά συνέβαινε», λέει ὁ Χρυσόστομος, ἀναφερόμενος στὸ ἄλλο σχετικὸ περιστατικὸ (Λουκᾶ ἡ' 19, 21), «ἐνῷ ὅλος ὁ κόσμος τὸν ἔχει περικυκλώσει καί τὸ πλῆθος τὸν ἀκούει μὲ πολὺν προσοχὴ καθὼς αὐτὸς ἀναπτύσσει τὴν διδασκαλίαν του νά ἔρχεται ἐκείνη (ἡ μητέρα του) στὸ μέσον, νά τὸν ἀποσπᾷ ἀπὸ τὸ κήρυγμα, νά συζητῇ μαζί του ἰδιαιτέρως, νά μὴν τὸν ἀφήνει νά μπῆ στὸ σπῆτι καί νά τὸν σέρνει μαζί της ἔξω». Γι' αὐτὸ ἐκεῖνος ἔλεγε, «ἡ μήτηρ μου καί οἱ ἀδελφοὶ μου...». Ὅχι γιατί ἤθελε νά λυπήσῃ ἐκείνη πού τὸν εἶχε γεννήσει, κάθε ἄλλο, ἀλλὰ γιατί ἤθελε νά τὴν ὠφελήσῃ καί νά μὴ τὴν ἀφήσῃ νά σκέπτεται ταπεινὰ γι' αὐτόν. Γιατί ἀφοῦ ἐφρόντιζε καί ἔκανε τὰ πάντα γιά τοὺς ἄλλους, γιά νά τοὺς ἐμβάλῃ τὴν γνώμη πού ἔπρεπε νά ἔχουν γι' αὐτόν, πολὺ περισσότερο θά τῷκανε γιά τὴν μητέρα του. Ἐπειδὴ ἦταν πιθανὸ ὅτι ἐκείνη, ἂν καί εἶχε ἀκούσει τόσα πολλὰ γιά τὸν γιό της, δέν ἤθελε νά πεισθῇ, ἀλλὰ ἀξιοῦσε νά ἔχῃ πάντοτε τὴν πρώτη θέση, γιατί ἦταν μητέρα του, γι' αὐτὸ τῆς μίλησε ἔτσι. «Οὐδὲ γὰρ ἂν ἑτέρως αὐτὴν ἀνήγαγεν ἀπὸ τῆς ταπεινώσεως ταύτης πρὸς τὸ ὕψος ἐκείνο, εἰ προσεδόκα ὡς παρὰ παιδὸς αἰεὶ τιμηθῆσθαι, ἀλλὰ μὴ ὡς Δεσπότην ἤξειεν αὐτόν».

Δέν μίλησε στήν μητέρα του ἔτσι ἀπὸ αὐθάδεια ἀλλὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὴν τιμοῦσε. «Μὲ τὴν δυσαρέσκεια ἀπέδειξε ὅτι τὴν σεβόταν πολὺ», συνεχίζει ὁ Χρυσόστομος, «γιατί δέν τῆς ἔδωσε αὐτὴ τὴν ἀπάντηση γιά νά τὴν ἀπωθήσῃ, ἀλλὰ γιά νά τῆς δείξῃ ὅτι δέν θά τὴν ὠφελοῦσε ἡ γέννηση ἂν δέν ἦταν εὐσεβῆς καί πιστὴ». «Τὴν Μαρίαν οὐδὲν ὠφελεῖ χωρὶς τῆς κατὰ ψυχὴν ἀρετῆς, τὸ γεννηθῆναι παρ' αὐτῆς Χριστόν».

Ἄν μπορεῖ ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος νά διαβλέπῃ τέτοια κίνητρα ἀκόμη καί στήν Ἁγία Οἰκογένεια, δέν ξέρω γιατί θά πρέπει νά δυσκολευόμαστε ἡμεῖς νά παραδεχτοῦμε τὴν παρουσία τέτοιων κινήτρων ἀκόμη καί στίς περίφημες «εὐσεβεῖς» οἰκογένειες.

Ὁ Χριστὸς εἶχε ἓνα προορισμό, πού, κατὰ τὸν Χρυσόστομο, δέν εἶχε ἀναγνωρίσει ἡ μητέρα του. Κάθε ἀνθρώπος ἔχει ἓνα προορισμό, πού ἔχει τὸ δικαίωμα καί τὴν εὐθύνη νά ἀνακαλύψῃ ὁ ἴδιος καί πού συχνά οἱ γονεῖς δέν τὸν ἀναγνωρίζουν. Ἀκόμη πολὺ συχνά οἱ γονεῖς δέν ἀναγνωρίζουν στὸ παιδί τὸ δικαίωμα νά ἔχῃ τὸν δικό του προορισμό, ὅπως δέν ἀναγνωρίζουν τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ παιδί ἔπαψε νά εἶναι παιδί καί ὅτι ἔχει ἀρχίσει νά εἶναι ἐνήλικος. Σ' αὐτὲς τίς περιπτώσεις πού οἱ γονεῖς ἀκρίτως τι ζητῶσι, «οὐκ ἀσφαλὲς πείθεσθαι», κατὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο.

Ο ΠΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

Τοῦ **ΙΩ. Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ** (†)
Καθηγ. τῆς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης

Ὁ πόνος εἶναι ἕνας χειρουργός πού μᾶς ἐγχειρίζει. Δέν εἶναι διόλου εὐχάριστο πράγμα, νά υποβάλλεται κανείς σ' ἐγχειρήσι, ἔστω καί ἂν τόν ἔχουν ἀναίσθητοποιήσει. Πάντα υπάρχουν στιγμές ὀδυνηρές καί ἐπικίνδυνες. Ἀλλά σέ πολλές περιπτώσεις ἡ ἐγχείρησις εἶναι τὸ μοναδικὸ μέσο τῆς σωτηρίας, καί γι' αὐτὸ οἱ ἐνδιαφερόμενοι διόλου δέν διστάζουν νά τὸ χρησιμοποιήσουν. Ὅταν λοιπὸν ὁ πόνος πρόκειται νά παίξῃ ρόλον ἀπολυτρωτικὸ καί σωτηριώδη, τότε οἱ ἄνθρωποι πάνε σέ προϋπάντησί του. Ἔτσι θὰ ἔπρεπε νά δεχώμαστε καί τὸν πόνου πού μᾶς ὀδηγεῖ πρὸς τὸν Θεό, τὸν πόνου πού φωτίζει τὴν ψυχὴ, τὸν πόνου τέλος ἐκεῖνο, πού κάποιος διάσημος συγγραφεὺς τὸν ἀνόμαζε «ὁ κ α λ ὀ ς π ὀ ν ο ς».

Ἐνας Ἴρλανδὸς κληρικός, κατὰ τὸν πρῶτο μεγάλο πόλεμο τοῦ αἰῶνος μας, ἐπεσκέφθη τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως αἰχμαλώτων στὴν Γερμανία. Ἐκεῖ συνήντησε κάποιον νεαρὸ στρατιώτη τυφλὸ, πού τοῦ διηγήθηκε, πῶς ἔχασε τὸ φῶς του, καί ἔπειτα προσέθεσε τὰ ἀκόλουθα: «Πιστεύσατέ με, ὅτι τὸ πάθημά μου εἶναι παραπολὺ σκληρὸ γιὰ μένα. Χαίρω ὅμως, διότι ἤλθσατε, διότι εἰμφορεῖτε νά με βοηθήσετε. Εἶμαι τόσο δυστυχῆς γιὰ τὴν ἀπώλεια τῶν ματιῶν μου. Κάποτε - κάποτε μοῦ φαίνεται, πῶς ἡ ζωὴ δέν ἔχει καμμιὰ ἀξία γιὰ μένα. Ξεύρετε ὅμως τί πιστεύω; Πιστεύω ὅτι ὁ Θεὸς μοῦ πήρε τοὺς σωματικούς ὀφθαλμούς, γιὰ νά μοῦ ἀνοίξῃ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Ἀλλοτε ἦτο τυφλὴ ἡ καρδιά μου, ἀλλὰ δέν τὸ λογάριαζα. Τώρα τὰ μάτια μου δέν βλέπουν, καί μοῦ φαίνεται τὸ πάθημά μου ἀνυπόφορο. Πιστεύω ὅμως, ὅτι εἶναι προτιμότερο νά βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς, παρὰ μὲ τὰ σωματικά...». Καί συνέχισε ἔτσι: «Πάτερ, θέλω νά ξαναγίνω εὐσεβής, καθὼς ἦμουν τὴν πρώτη φορά πού μετάλαθα. Τὸ ἐπιθυμῶ πολὺ, γιατί εἶναι κάτι, πού μπορεῖ νά μοῦ δώσῃ μεγάλη βοήθεια». Καθὼς βλέπετε, ἡ συμφορὰ τὸν εἶχε ρίψει στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ.

ΕΡΓΑΤΕΣ ΣΤΟΝ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

2) Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ*

Τοῦ **Μητρ. Σάμου καὶ Ἰκαρίας**
κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

IV. Ὁ Ἀ π ὀ σ τ ο λ ὸ ς Π α ὐ λ ο ς.

γ) «Τ α ὐ τ ἄ σ ο ι γ ρ ἄ φ ω...» (Α' Τιμ. 3,14).

Τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι στατικὸ στὴ φύση του. Ὅτε μονολιθικὸ στὶς ἐκδηλώσεις του. Ἀπὸ κανένα δέν περιορίζεται καί ποτὲ δέν σταματάει. «Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δέδεται», ὑπογραμμίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Μόνο πού ἀλλάζει τρόπον τακτικῶς.

1) Ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἐνεργοποιεῖ τοὺς ἐργάτες τῆς Ἐκκλησίας σὲ δραστηριότητες ἀσταμάτητες καί πολύμορφες.

Μὲ αὐτὰ τὰ δεδομένα κινεῖται καί ὁ Παῦλος. Ὅταν π.χ. ἀσχημοί καιροὶ δυσκολεύουν ἢ ἐμποδίζουν τὰ ταξίδια του, προβαίνει σὲ ἀνταλλαγὴς ἐπιστολῶν μὲ τοπικὰς ἐκκλησίας. Ἀναπτύσσει μιὰ ἀρκετὰ πυκνὴ ἀλληλογραφία. Γράφει καί ἀπαντᾷ: στὶς πληροφορικὰς ἐπιστολὰς πού δέχεται. Ἔτσι, διευκολύνεται ἡ διακίνηση ἀποφάσεων σχετικὰ μὲ τὴν πορεία τοῦ χριστιανικοῦ ἔργου.

Στὴν Καινὴ Διαθήκη θαυμάζουμε 14 ἐπιστολὰς τοῦ Παύλου. Ἀναφέρονται καί ἄλλες, πού δυστυχῶς χάθηκαν, ὅπως μιὰ τρίτη πρὸς Κορινθίους καί ἄλλη πρὸς Λαοδικεῖς. Συνήθως, τίς ἔγραψε ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος: «Ἐγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ». Ἀλλοτε ὑπαγόρευε σὲ συνεργάτες του, ὅπως τὴν πρὸς Ρωμαίους στὸν Τέρτιο, ἴσως, γιατί, σύμφωνα μὲ ὀρισμένους ἐνδείξεις ὁ «σκόλος τῆς σαρκὶ» τοῦ Παύλου ἦταν ἀσθένεια τῶν ὀφθαλμῶν του. Πάντοτε, ὅμως, ἔδραζε τὴν υπογραφή του σὰν σημάδι πού ἐξασφάλιζε τὴν γνησιότητα τῶν ἐπιστολῶν. Ὅπως τὸ γράφει: «Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ». Στὴ συνέχεια κάποιος συνεργάτης τίς πήγαινε στὸν προορισμὸ τους. Ἡ Φοίβη, π.χ., διάκονος τῆς Ἐκκλησίας Κεγχρεῶν, μετέφερε στὴ Ρώμη τὴν πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολὴν.

Οἱ ἐπιστολὰς, κὶ αὐτὲς πού φαίνονται ἀτομικὰς, ἐπειδὴ ἀναφέρονται σὲ ἄτομα, διαπραγματεύονται τοπικὰ καί γενικὰ ἐκκλησιαστικὰ θέματα, ὅπως εἶναι ἡ καταπολέμησις τῶν αἰρετικῶν, ἡ σωστὴ διδασχὴ κ.λπ. Τὸ περιεχόμενό τους βασικὰ εἶναι «τοῦ Κυρίου ἐντολαί», ἐκκλησιαστικὰ παραδόσεις γιὰ τίς ὁποῖες ὑπογράμμισε: «Στήκετε καί κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν». Περιέχουν τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ θεαδιώνει, ὅτι «ἃ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι». Δέν ψεύδεται. Ὅτε κολακεύει. Μιλᾷ ἐπεύθονα, καί ὅταν ἐπιτιμᾷ: Κορινθίους χριστιανούς γιὰ φατριασμούς καί ἀνήθικους ἐκτραχηλισμούς.

Χρήσιμο εἶναι νά ἐπισημάνουμε καί τὸν ἐποικοδομητικὸ χαρακτήρα τῶν ἐπιστολῶν. Στοχεύουν σκοποὺς πνευματικούς καί σωτηριώδεις. Γι' αὐτὸ, ἂν καί ἀρκετὰς φορές προκαλοῦσαν λύπη σὲ ἀναγνώστες, δέν ἀλλάζε τακτικῶς. Πίστευε, πῶς ἡ προκαλούμενη λύπη, ὅπως ὅποτε μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, θὰ ἔχει εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα. Σχετικὸ εἶναι τὸ κείμενο πού παραθέτουμε: «Εἰ καί ἐλύπησα ὑμᾶς

* Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 25 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 τεύχους.

ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετεμελόμην· νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν... ἢ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοια εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται». Νὰ γιατί δὲν διστάζει νὰ ὁμολογεῖ: «Τὰ αὐτὰ γράφειν ἔμοι μὲν οὐκ ὀνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές». Ἀλλὰ καὶ νὰ προτρέπει ἔντονα τοὺς ἀριμύδιους τῶν τοπικῶν ἐκκλησιῶν νὰ τὴ διαβάσουν στὸ ποίμνιό τους: «Ὅρκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι τοῖς ἁγίοις ἀδελφοῖς». Καὶ προπαντὸς οἱ ἴδιοι: «Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως». Μποροῦμε τώρα νὰ ὑπολογίσουμε τὴ ζημιὰ, ὅταν ποιμένες καὶ πιστοὶ ἀγνοοῦν τίς ἐπιστολὰς καὶ ἄλλα θεόπνευστα κείμενα τῆς Ἁγίας Γραφῆς;

Ἀπὸ τίς 14 ἐπιστολές, τρεῖς ἔχουν γιὰ τοὺς κληρικούς ιδιαίτερη σημασία. Οἱ λεγόμενες «ποιμαντικές». Ὁ Παῦλος πληροφορεῖται τίς δυσκολίες ποὺ εἶχαν ὁ Τιμόθεος στὴν Ἐφεσο καὶ ὁ Τίτος στὴν Κρήτη. Ἀμέσως ἐκδηλώνει πλούσια τὴν ποιμαντικὴ του φροντίδα. Στέλνει ἐπιστολὰς μὲ ἐνισχυτικὸ περιεχόμενο. Στὸν Τιμόθεο μάλιστα δύο. Ἴσως γιὰ ἀντιμετώπιζε περισσότερα προβλήματα. Ἴσως καὶ γιατί σὰν νεώτερος δυσκολευόταν νὰ τὰ ἐπιλύει. Χρήσιμη, λοιπόν, θεωρῶ μιὰ σύντομη ἀναφορὰ στὸ περιεχόμενό τους.

Στὴν πρώτη Ἐπιστολὴ ὁ Παῦλος θυμίζει στὸν Τιμόθεο μιὰ παλαιὰ παρακλήση ποὺ εἶχε πεῖ: «Προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, ἵνα παραγγείλης τοῖς μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις...». Καὶ ὅτι χρειάζεται «ἀγάπην ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου», «ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν». Στὴ συνέχεια, ἀφοῦ τοῦ γράφει νὰ προσεύχεται: «ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων» προβάλλει τὰ προσόντα τῶν ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων, διακόνων καὶ διακονισσῶν, ποὺ διαμορφώνουν τὴ ζωὴ καὶ συμπεριφορὰ τους. Καὶ κλείνει τὴν ἐπιστολὴ μὲ συγκινητικὴ ἀποστροφή: «Ἐγὼ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον...». Ποῦ ὑποχρεώνει τὸν κληρικὸ νὰ θυμᾶται τὴ φρικτὴ ὥρα τῆς χειροτονίας του γιὰ νὰ ἀνανεώνει τοὺς ἱερατικούς του δραματισμούς.

Στὴ δευτέρη ἐπιστολὴ ὁ Παῦλος παροτρύνει τὸν Τιμόθεο νὰ ἀγωνίζεται μὲ δύναμη γιὰ τὸ Εὐαγγέλιο. Τοῦ ὑπενθυμίζει τὸ χρέος «ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου», ποὺ δείχνει, ἔμμεσα, καὶ τὴν ιδιαίτερη εὐθύνη τῶν Ἐπισκόπων γιὰ τὴν πνευματικὴ προκοπὴ αὐτῶν ποὺ χειροτόνησε. Στὴ συνέχεια, ἀναφέρει τοὺς ψευδοδιδασκάλους —μεγάλῃ πάντοτε πληγῇ γιὰ τὴν Ἐκκλησία— καὶ ἐκθέτει τίς ἀπόψεις του γιὰ τὴν ἀντιμετώπισή τους. Ρίχνοντας ἔπειτα τὸ βλέμμα του στὸ μέλλον προβλέπει καιροὺς χαλεποὺς καὶ συμβουλεύει τὸν Τιμόθεο νὰ μείνει σταθερός: «Μεῖνε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης». Καὶ ἀξίζει μὲ τὰ παραπάνω νὰ προσέχουμε τίς χρυσὲς ὑποθήκες του: «Νῆφε ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον».

Στὸν Τίτο, τέλος, ὁ Παῦλος θὰ ἀναφέρει τὸ βασικὸ ἔργο ποὺ τοῦ εἶχε ἀναθέσει: «Κατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοὶ διεταξάμην». Καὶ μετὰ κινεῖται σὲ θέματα τῶν προηγουμένων ἐπιστολῶν.

Ἡ ἀλληλογραφία, λοιπόν, τοῦ Παύλου πῆρε σημαντικὴ θέση στὸ ποιμαντικὸ του ἔργο. Ἀποδείχθηκε κρουσὸς, ποὺ διοχετεύει πνευματικούς χυμούς στοὺς συνεργάτες του καὶ στοὺς πιστοὺς. Εἶναι μιὰ ἀνεκτίμητη προσφορὰ στὴν Ἐκκλησία, ποὺ μπορεῖ νὰ συνεχίζεται μὲ τὴν κυκλοφορία χριστιανικῶν ἐντύπων καὶ σὰ χρόνια μας. Ἀρκεῖ νὰ προσφέρουν γνήσια πνευματικὴ τροφή. Νὰ ἀνταποκρίνονται στοὺς σύγχρονους προβληματισμούς. Καὶ νὰ μὴ ὑπηρετοῦν ἄλλες σκοπιμότητες. Ὡστόσο, ὅμως, ὁ Κύριος ἔδωσε τὴν εὐλογία του καὶ πολλὰ ἔντυπα προσφέρουν στὴν Ἐκκλησία Του μεγάλῃ ὑπηρεσίᾳ.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Τοῦ κ. ΔΗΜ. Σ. ΦΕΡΟΥΣΗ

Ἡ ἀνακαινιστικὴ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τεράστια. Μένει καὶ θὰ παραμένει στοὺς αἰῶνες ὄχι μόνο γιατί εἶναι τὸ μεγαλύτερο θαῦμα τῶν αἰῶνων καὶ γιατί ἔχει κεφαλὴ τὸν Θεάνθρωπο, μὰ καὶ γιατί ἡ ἀληθινὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ φέρνει μέσα της ἀπαντήσεις γιὰ ὅλα τὰ ἐρωτήματα καὶ προβλήματα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πνεύματος.

Ἡ προσφορὰ της μέσα στὸν κόσμο εἶναι τεράστια. Διακήρυξε τὴν ἀνθρώπινη ἀξία. Ἐξύψωσε τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα. Κατάργησε τὴ δουλεία καὶ τὴ σωματεμπορία. Ἀνύψωσε τὴ γυναῖκα. Ἁγίασε τὸ γάμο. Ἀποδοκίμασε τὴ βία. Ἐξήμερωσε τὰ ἦθη. Ἡ Ἐκκλησία ἐξευγένισε τὸ οἰκογενειακὸ δίκαιο. Δίδαξε τὴν εὐσπλαχνία καὶ ὑπῆρξε ὁ ἀληθινὸς Σαμαρεῖτης τῶν ἀνθρώπων ποὺ πάσχουν. Καὶ τέλος ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ μιὰ ἄλλη ζωὴ!

Εἶναι, λοιπόν, γιὰ τοῦτο ἀκατανίκητη ἡ δύναμη τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι δύναμη Θεοῦ καὶ τὸ ἔργο της ἔργο ἀνακαινίσεως καὶ σωτηρίας τῆς οἰκουμένης. Εἶναι κιβωτὸς καὶ φρούριο. Εἶναι πλοῖο. Εἶναι θεμέλιο πέτρας καὶ κέντρο τῆς ἱστορίας ποὺ διαφυλάττει, ἀσφαλίξει καὶ σώζει τὸν ἄνθρωπο. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀνήκει στὸ μέλλον. Αὐτὸ σημαίνει πὼς εἶναι ἡ μόνη πηγὴ ζωῆς καὶ τὸ μέσον γιὰ νὰ δλοκληρώσουμε τὸν προορισμὸ μας, νὰ κατοχυρώσουμε τὴν ἐλευθερία μας πάνω στὴ Γῆ. Αὐτὸ σημαίνει ἀκόμα πὼς μέσα στὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας πραγματοποιεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης, ποὺ τόσο ἔχει ἀνάγκη σήμερα ὁ ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ ὅπως λέει καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ὡς προσφέρει ὁ κάθε χριστιανὸς ἐκείνο ποὺ μπορεί γιὰ νὰ συντελέσει στὴν ἐδραίωσή της μέσα στὸν κόσμο. Γράφει:

«Αὐτὸς νὰ προσφέρει χρήματα, ἐκείνος τὴν ἀνέχειά του. Ὁ ἕνας τὴν προθυμία του, ὁ ἄλλος τὴν ἀποδοχὴ τῆς δραστηριότητος τοῦ ἄλλου. Κάποιος τὴν εἰστανετὴ πρόξην καὶ κάποιος τὴν εὐστοχὴ παρατήρησή του. Αὐτὸς κατάλληλο λόγο καὶ ἐκείνος τὴν εὐλογία σιωπῆς. Ὁ ἕνας τὴν ἀλάνθαστη διδασκαλία καὶ ὁ ἄλλος τὸν ἀσκανδάλιστο βίον. Καὶ ὅλοι μαζί νὰ προσφέρουν δάκρυα, καθαρση, ἄνοδο, ἄνοιγμα πρὸς τὰ ἔμπροσ...». Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ἔχει θεῖα προέλευση. Δὲν εἶναι ἀνθρώπινη κατασκευή. Εἶναι μάντρα ποὺ μέσα κει μονάχα ἔχουν ἀσφάλεια τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι «στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας» ποὺ μόνο πάνω σ' αὐτὴ μπορεί νὰ στηρίζεται καὶ νὰ ἐδραῖώνεται ὁ ἄνθρωπος.

Ο ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ (Ε')

(Περιοδικά έντυπα και έπετηρίδες που έκδόθηκαν στόν "Αθω")*

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

13. — «'Αγιος 'Αγαθάγγελος 'Εσφιγμενίτης».

Διμηνιαία έκδοσις 'Ιερᾶς Μονῆς 'Εσφιγμένου 'Αγίου "Ορους. "Ετος Στ', Μάιος - 'Ιούνιος 1976, τεύχος 35. Τυπογραφεῖον Γ. Παπανικολάου, 'Ιπποκράτους 58, 'Αθήναι. 'Υπεύθυνος Συντάξεως: 'Ιάκωβος Μοναχός, 'Ι. Μ. 'Εσφιγμένου - "Αγιον "Ορος. Τιμὴ τεύχους δρχ. 1. Συντηρεῖται δι' αὐτοπροσαιρέτων εισφορῶν. Σχ. 0,24X0,17.

Συνεχίζει τὴν ἀρίθμηση τοῦ περιοδικοῦ «'Ο "Αγιος Σίμων ὁ Μυροβλήτης» (δλ. ἀρ. 9), τοῦ ὁποῦ ἐμφανίζεται ὡς συνέχεια καὶ ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια «ζηλωτικὴ γραμμὴ». Χαρακτηριστικὰ εἶναι ὅσα μὲ τὸν νέο τίτλο ἔγραφε τὸ περιοδικὸ στὸ τεύχος 36, 'Ιουλίου - Αὐγούστου 1976, σελ. 3:

«Τὸ περιοδικὸν «'Αγιος Σίμων ὁ Μυροβλήτης» ἤρχισεν νὰ ἐκδίδεται ἀπὸ τὸν "Οκτώβριον τοῦ 1970, ἀνὰ δίμηνον ἀνελλιπῶς.

'Η ἔκδοσις του ἤρχισεν ὅταν ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ διέμενεν εἰς ἐξάσχημα τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρος.

Διὰ ταῦτα, τὸ περιοδικὸν ἔλαβεν τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ κήτορος τῆς Μονῆς («'Αγιος Σίμων ὁ Μυροβλήτης»).

Πρὸ ἔτους, τῆ εὐλογίᾳ τοῦ κοιμηθέντος Καθηγουμένου τῆς 'Ι. Μ. 'Εσφιγμένου καὶ ἀγιοπάτου Πατρὸς 'Αθανασίου, ὁ ἐκδότης τοῦ περιοδικοῦ («'Αγ. Σίμων») λαβὼν κανονικὸν ἀπολυτήριον ἐκ τῆς 'Ι. Μονῆς Σίμωνος Πέτρος ἐνεγράφη εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς 'Ιερᾶς Μονῆς τοῦ 'Εσφιγμένου, ἐπαχθεὶς εἰς τοὺς κόλπους τῆς ἀδελφότητος τῆς Μονῆς τοῦ 'Εσφιγμένου.

Τῆ ἐπιθυμίᾳ τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς καὶ τῆ εὐλογίᾳ τοῦ παροισιολογιοπάτου Καθηγουμένου ἡμῶν πατρὸς Ἐδθυμίου, ἠλλάξαμεν τὸν τίτλον τοῦ περιοδικοῦ, ἀφιερῶσαντες τοῦτο εἰς τὸν νεώτερον τῆ ἡλικίας ἄγων τῆς ἡμετέρας Μονῆς, μαρτυροῦντα διὰ τὴν πίσυν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὠνομάσαμεν τοῦτο «'Αγιος 'Αγαθάγγελος ὁ 'Εσφιγμενίτης».

Δὲν πρόκειται περὶ ἐκδόσεως νέου περιοδικοῦ, ἀλλὰ συνεχίζεται ὁ «'Αγ. Σίμων ὁ Μυροβλήτης» μὲ

τὴν νέαν του ἐπωνυμίαν. Διὰ ταῦτα καὶ δὲν ἤρχισαμεν ἀπὸ τεύχους ὑπ' ἀριθ. 1, ἀλλὰ συνεχίσσαμεν τὸν ἀριθ. τοῦ τεύχους. Δὲν πρόκειται περὶ ἀλλαγῆς τῆς γραμμῆς τοῦ περιοδικοῦ. Παραμένει ἡ ἴδια. Οὕτω, θὰ συνεχισθῇ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, πῶν ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ καθαγιασάντων ἀγίων καὶ τοῦ ἀγίου ὁσιομάρτυρος 'Αγαθαγγέλου, τὸν 'Ιερόν ὑπὲρ τῆς 'Ορθοδοξίας ἀγῶνα καὶ διὰ ἀπὸ τὴν Σεβασμίαν 'Ιερὰν ἔπαλξιν τῆς 'Ορθοδοξίας τὴν 'Ιερὰν ταύτην Μονὴν τοῦ 'Εσφιγμένου...».

Στὰ τεύχη τοῦ 1978 ἰδιοκλήτης - ἐκδότης - ὑπεύθυνος Συντάξεως φέρεται ὁ ἴδιος μοναχὸς 'Ιάκωβος μὲ διεύθυνση: 'Ι. Μ. 'Εσφιγμένου, ὅμως τὸ περιοδικὸ δὲν ἀναγράφεται καὶ ὡς ἔκδοσις τοῦ μοναστηριοῦ αὐτοῦ. Τώρα ἔχει ὑπότιτλο: Διμηνιαῖον ὀρθόδοξον ἀγιορειτικὸν περιοδικόν. Συντάσσεται ὑπὸ 'Αγιορειτῶν πατέρων. Ἀπὸ τὸ τεύχος 58, Μαρτίου - 'Απριλίου 1980 (ἔτος Γ') νέα ἀλλαγὴ στὸν ὑπότιτλο: Μαρτυρία 'Αγωνιζομένης 'Ορθοδοξίας 'Αγιορειτῶν μοναχῶν. Διεύθυνση: Μοναχὸς 'Ιάκωβος, Δάφνη 'Αγίου "Ορους. 'Η ὅλη τοῦ περιοδικοῦ εἶναι ἀνάλογη τοῦ ἀρ. 9.

14. «'Ο 'Αγιορείτης».

Περιοδικὴ ἔκδοσις ὀρθοδόξου μαρτυρίας. "Ετος Α', "Οκτώβριος 1978, ἀρ. φύλλ. 1. 'Υπεύθυνος: Καλλίνικος μοναχός. Διεύθυνσις ἀλληλογραφίας: Περιοδικὸν «'Ο 'Αγιορείτης», Καράλα, Καρυνὲς "Αγιον "Ορος. Τυπογραφεῖον: («'Η Συνεργατικὴ» Ο.Ε., Τσιμισκῆ, 'Αθήναι, Τηλ. 3625.659. (Συντάκτης: Θεοδώρητος μοναχός). Σχ. 0,29X0,20.50.

Συνεχίζει τὴν ἔκδοσίν του μὲ σχολιογραφία, κείμενα φιλολογικὰ, πατερικὰ κ.λπ. Ἡ γραμμὴ τοῦ ἐντύπου εἶναι «ζηλωτικὴ», ἀλλὰ ἀνεξάρτητη. Ὁ συντάκτης του εἶναι πτυχιούχος θεολόγος καὶ γνωστὸς συγγραφέας ἔργων θεολογικοῦ περιεχομένου, διογραφίας τοῦ 'Αγίου Νεκταρίου κ.λπ. Τὸ προγραμματικὸ ἄρθρον τοῦ ἐντύπου, μὲ τὸν τίτλο «'Η πορεία μας» (φ. 1) ἀνάμεσα σὲ ἄλλα ὑπογραμμίζει:

«'Η παροῦσα ἔκδοσις παρὰ τὰς ἀσθενεῖς τῆς δυνάμεις —καὶ Θεῶ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν— ἐπιθυμεῖ ὅλη καρδίᾳ νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ ἱερόν μέτωπον τῆς πο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 41 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4 τεύχους.

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ

Τοῦ κ. Γ. ΚΩΣΤΑΡΑ, δ. Ν. — Δικηγόρου

Ὅταν ἐορτάζωμεν ἐθνικὰς ἐπετείας, ἐνθυμούμεθα τὰ εὐτυχῆ γεγονότα τοῦ ἐθνικοῦ μας ἔθνους. Ἐορτάζοντες ὁμῶς τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔθνους εἶναι φυσικὸν νὰ ἐνθυμούμεθα τὴν πτώσιν του, τὴν 29ην Μαΐου 1453, ὅτε κατελύθη τὸ μεσαιωνικὸν ἑλληνικὸν κράτος τοῦ Βυζαντίου καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος διέτρεξε τὸν θανάσιμον κίνδυνον τοῦ βιαίου ἐξισλαμισμοῦ καὶ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεώς του. Ἀπὸ τὸν κίνδυνον αὐτὸν ἐσώθη τὸ ἔθνος χάρις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἣ ὁποία, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἀσείδιμος ἀρχιεπίσκοπος Χρυσ. Παπαδόπουλος, διακρατοῦσα τοὺς ἑλληνας πνευματικῶς ἐλευθέρους ἀπὸ τῶν ξένων δυναστῶν καὶ ἀνανεοῦσα ἐκάστοτε τὰς φθειρομένης αὐτῶν δυνάμεις, παρὰ πᾶσαν τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν πίεσιν, ἀνεξωγόνει τὴν ἐθνικὴν τῶν ὑποδούλων αὐτοσυνείδησιν διὰ τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, διὰ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἄς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ προσθέσωμεν καὶ διὰ τοῦ πατρίου δικαίου καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων τῶν ὑποδούλων.

Εἰς ὅλους τοὺς ἑλληνας εἶναι γνωστὴ ἡ 29η Μαΐου 1453 ὡς ἡμέρα πτώσεως τοῦ Βυζαντίου. Δὲν εἶναι ὁμῶς τόσο γνωστὴ μία ἄλλη ἡμέρα μεγάλης ἱστορικῆς σημασίας διὰ τὸ ἔθνος. Εἶναι ἡ 6η Ἰανουαρίου τοῦ 1454, ὅτε ὁ κατακτητὴς Μωάμεθ ὁ Β' ἀνεγνώρισε καὶ ἐγκατέστησε τὸν πρῶτον μετὰ τὴν ἄλωσιν πατριάρχην Γεννάδιον Σχολάριον. Ἐπιθυμῶν νὰ ἀποτρέψῃ τὴν συνένωσιν τῶν χριστιανῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως εἰς μίαν ἐναντίον του στυροφορίαν, νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συνεργασίαν τῶν ὑποδούλων ἑλλήνων καὶ νὰ προβάλλῃ ἑαυτὸν ὡς συνεχιστὴν τῆς παραδόσεως τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ὁ Μωάμεθ ὁ Β' περιέβαλε μὲ ὄλας τὰς τιμὰς τοῦ βυζαντινοῦ πρωτοκόλλου τὸν μαθητὴν τοῦ Μάρκου Εὐγενικοῦ Γεννάδιου καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἔγγραφα προστάγματα, ὡς μαρτυρεῖ ὁ ἱστορικὸς Φραντζῆς, ἅτινα ἦσαν τὰ λεγόμενα προνόμια.

Ἀσχέτως τῶν κινήτρων τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας τὸ γεγονός τοῦτο ἐσήμαινεν, ὅτι ὁ Σουλτᾶνος ἀνεγνώρισε τὸ κράτος τῆς ἐκκλησίας, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἱστορικὸς Κριτέβουλος. Πράγματι εἰς τὸ Βυζάντιον παρὰ τὴν αὐλὴν τοῦ αὐτοκράτορος ὑπῆρχεν ἡ αὐλὴ τοῦ πατριάρχου. Ἡ πρώτη καταλύεται, ἐν ᾧ ἡ δεύτερα ἀναγνωρίζεται καὶ ἀνασυνιστάται. Καὶ μάλιστα ὁ Οἶκ. Πατριάρχης προβάλλεται ὡς ἐθνάρχης τῶν ὑποδούλων χριστιανῶν ὀρθοδόξων, τῶν λεγομένων ραγιαδῶν.

Τοιοῦτοτρόπως τὸ ὑπόδουλον ἔθνος ἀποκτᾷ ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ Πατριάρχου ἐθνάρχην καὶ δὲν μένει ἀκέφαλον. Δὲν γνωρίζομεν σαφῶς καὶ ἐκ πρώτης πηγῆς τὰ προνόμια, διότι δὲν διεσώθησαν τὰ γραπτὰ προστάγματα τοῦ Μωάμεθ. Ἐξ ὅσων ὁμῶς ἐξ ἄλλων πηγῶν γνωρίζομεν ταῦτα συνίσταντο εἰς τὸ ἀπρόσβλητον καὶ ἀφορολόγητον τοῦ πατριάρχου, τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν μονῶν, τὴν διατήρησιν τῶν ναῶν καὶ τὴν ἀνεμπόδιστον ἀσκησιν τῆς θρησκευτικῆς λατρείας μεθ' ὅλων τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ τοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα. Ταῦτα ἦσαν ἀρκετὰ διὰ τὴν συσπείρωσιν τοῦ ὑποδούλου ἔθνους περὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς ἐθνικῆς ζωῆς ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς Ἐκκλησίας.

Βεβαίως τὰ προνόμια παρεδιάσθησαν ἐνίοτε ὑπὸ σκληρῶν σουλτάνων. Κατὰ κανόνα ὁμῶς παρέμειναν σεβαστὰ καὶ ἀπετέλεσαν τὸν καταστατικὸν χάρτην τοῦ ὑποδούλου γένους ἐπὶ τέσσαρας αἰῶνας. Ἦσαν, ὡς λέγει ὁ ἱστορικὸς Ράνσιμαν, συνθήκη μεταξὺ Πατριάρχου καὶ Σουλτάνου, καθ' ἣν ὁ πρῶτος, ἔναντι τῶν ὅσων ἀνεγνώρισε ὁ δεύτερος, ἀνέλαβε νὰ διατηρήσῃ τοὺς πιστοὺς του ἐν εἰρήνῃ καὶ νομοταγείᾳ. Ἐὰν λάθῃ τις ὑπ' ὅφιν, ὅτι ἡ ἐξουσία τῶν σουλτάνων ὑπῆρξεν ἀπολυταρχικὴ καὶ οὐδεμία ἐγγύησις ὑπῆρχε διὰ τοὺς ὑπηκόους των, θὰ πρέπει νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι τὰ προνόμια ἀπετέλεσαν μέγα ἐπίτευγμα διὰ τὸ ὑπόδουλον ἔθνος. Τόσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ταῦτα διηρῶνθησαν διὰ τῶν λεγομένων θερατίων, ἧτοι τῶν διαταγμάτων τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ καταστάσεως τῶν ἐκλεγομένων πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων. Εἰς τινὰς περιπτώσεις ταῦτα δὲν ἦσαν ἀπλῶς τυπικά, ἀλλὰ διελάμβανον καὶ περὶ τῆς ἐξουσίας τῶν πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων. Οὕτως εἰς τὸ θεράτιον τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ πατριάρχου Ἰερεμίου Β' τοῦ Τρανου περιέχονται διατάξεις, δι' ὧν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς δικαστικὴ ἐξουσία εἰς τὰς διαφορὰς μεταξὺ χριστιανῶν ὀρθοδόξων. Τοῦτο εἶναι σημαντικόν, διότι κατ' οὐσίαν ἐπαναφέρεται ἡ δικαιοδοτικὴ ἐξουσία, ἣν εἶχον οἱ ἐπίσκοποι ἐν Βυζαντίῳ, ἀφ' ἧς ὁ Μ. Κωνσταντῖνος παρέσχεν αὐτοῖς τὴν *Episcopalis audientia*. Καὶ εἶναι ἀκόμη οὐσιώδες, διότι οἱ ὑπόδουλοι προσφεύγουν διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἰδιωτικῶν διαφορῶν των εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαστήρια, ἅτινα δικάζουσι μὲ τοὺς ἀστικοὺς νόμους τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων τοὺς περιεχομένους εἰς τὴν Ἐξάδιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, ἣ ὁποία ἀποθαίνει ὁ Ἀστικὸς Κώδιξ τοῦ ὑποδούλου ἑλληνισμοῦ, καὶ ὅχι μὲ τὸν νόμον τοῦ Κορανίου.

Τὸ οὐσιωδέστερον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία πλὴν τῆς δικαιοσύνης συνέβαλε σπουδαίως καὶ εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ τουρκοκρατουμένου γένους.

Ὁ πατριάρχης Γεννάδιος, ἀνὴρ εὐρυτάτης μορφώσεως, θερμῆς φιλοπατρίας, ὀρθοδόξου φρονήματος καὶ διπλωματικῆς εὐστροφίας, ἠγγύησεν ἀμέσως τὴν μεγάλην σημασίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε διὰ τὸ δούλον ἔθνος ἡ παιδεία, καὶ ἴδρυσεν ἐν Κων) πόλει τὴν Μ. Σχολὴν τοῦ γένους μὲ πρῶτον διευθυντὴν τὸν Ματθαῖον Καμαριώτην. Αὕτη ἀπέδωκε τὸ λαμπρὸν διδασκαλεῖον τοῦ γένους. Πλὴν ταύτης ὅμως ἰδρύθησαν ἀπὸ τῶν πρώτων μετὰ τὴν ἄλυσιν χρόνων ἀρκετὰ σχολεῖα στοιχεῶδους ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς συνοικίας τῆς Κων) πόλεως καὶ τὰ προάστια αὐτῆς.

Ὅσον καὶ ἂν συγκινῇ τὸ θέμα τοῦ κρυφοῦ σχολεῖου, δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῖται ἡ ἱστορικὴ πραγματικότης, καθ' ἣν κατὰ τὴν περίοδον τῆς τουρκοκρατίας ἐλειτούργησαν πολλαὶ καὶ λαμπραὶ σχολαὶ ἀνὰ τὸ πανελλήνιον. Αὗται ἐχρηματοδοτήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τῶν κοινοτήτων, εἰς τὰς ὁποίας εἶχεν ὀργανωθῆ ἡ ὑπόδουλος ἑλληνισμός, τῶν συντεχνιῶν καὶ ὑπὸ φιλομουσῶν ὁμογενῶν εἴτε τῆς ἡμεδαπῆς εἴτε τῆς ἀλλοδαπῆς. Τὰ περισσότερα σχολεῖα ἐλειτούργησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὃ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ἀναδιβάζεται εἰς ὀκτακόσια. Λέγεται δέ, ὅτι τὰ ἐξακόσια ἐξ αὐτῶν ἴδρυσεν εἰς Δ. Μακεδονίαν ὁ ἐξαίρετος κληρικὸς Μητροφάνης Κριτόπουλος, ὁ κατόπιν διατελέσας πατριάρχης Ἀλεξανδρείας. Σπουδαία σχολὴ ὑπῆρξεν ἡ Ἀθωνιάς ἐν Ἀγ. Ὅρει, ἐν ἣ ἐδίδασκον ἄνδρες σοφοὶ ὡς ὁ Εὐγένιος Βούλγαρις, ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης, ὁ Βενιαμῖν ὁ Λέσβιος κ.ἄ. Περίφημοι ὑπῆρξαν καὶ αἱ σχολαὶ τῶν Κυθωνιῶν καὶ Εὐαγγελικῆς τῆς Σμύρνης, αἱ σχολαὶ Ζωσιμαῖα τῶν Ἰωαννίνων καὶ ἡ τοῦ Μετσόδου, αἱ τῶν Ἀμπελακίων καὶ τοῦ Τυρνάβου ἐν Θεσσαλίᾳ, τῆς Πάτμου καὶ τῆς Νάξου εἰς τὰς νήσους κ.ἄ. Ἀκόμη καὶ αἱ μοναχὰ μετεβάλλοντο εἰς μορφωτικὰ κέντρα, ὡς ἡ Μονὴ Φιλοσόφου ἐν Πελοποννήσῳ. Εἰς ὅλας τὰς σχολὰς ταύτας ἐδιδάσκοντο οἱ κλασσικοὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἐξῆλθον δὲ ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πολλὰ πράξαντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, ὡς ὁ πρωτεργάτης τῆς ἐθνεγερσίας Ρήγας Φερραῖος, ὁ ὁποῖος ἐφοίτησεν εἰς τὴν σχολὴν τῶν Ἀμπελακίων, καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ γένους Ἀδαμάντιος Κοραΐς, ὁ ὁποῖος ἐφοίτησεν εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν Σχολὴν Σμύρνης.

Ἄλλ' ἢ εὐεργετικὴ ἐπίδρασις τῆς Ἐκκλησίας ἐσημειώθη καὶ εἰς τὰς συντεχνίας τῶν ἐργαζομένων καὶ βιοτεχνῶν τῆς ὑποδούλου Ἑλλάδος, τὰς καλουμένας τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ρουφέτια ἢ ἐσνάφια ἢ συστήματα.

Οἱ οἰκοδόμοι καὶ βιοτέχνηαι συνέστησαν ἐπαγγελματικὰ σωματεῖα ὑπὸ τὰς προαναφερθείσας ὀνομασίας, ἅτινα ἐτέλουν εἰς στενὴν σχέσιν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω τὰ συμφωνητικὰ τῶν συντεχνιῶν ἐπεκυροῦντο ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ἀρχιερέων, εἴτε ἀρχιεπίσκοποι εἴτε μητροπολίται· εἴτε ἐπίσκοποι ἦσαν οὗτοι, καὶ κατεχωροῦντο εἰς τοὺς κώδικας τῶν μητροπόλεων. Τοιαῦτα συμφωνητικὰ ἀνευρίσκωμεν εἰς τοὺς κώδικας τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων Τρίκκης καὶ Κοζάνης. Ἀντιπρόσωποι τῶν συντεχνιῶν

ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου Κων) πόλεως. Αἱ συντεχνίαὶ ἐνίσχουν οἰκονομικῶς τὰ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη δὲ καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον τῆς.

Τὸ ἔθνος λοιπόν, ἔστω καὶ ὑπόδουλον, ἐξηκολούθησε τὸν δῖον τοῦ συσπειρωμένου περὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς, ἡ πολιτεία τῶν ὁποίων μαρτυρεῖ μετὰ πόσου θάρρους καὶ μετὰ πόσης ἀφοσιώσεως ὑπηρετοῦν οἱ ὑεράρχαι· ἐκείνοι τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἐθνικὸς μας ἱστορικὸς Κ. Παπαρηγόπουλος.

Πράγματι ἡ προσφορὰ τῶν πατριαρχῶν κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν ὑπῆρξε μεγάλη, διότι καὶ μεγάλα μορφὰ ἀνῆλθον εἰς τὸν Οἶκ. Θρόνον. Ἀξιοὶ ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι οἱ Γεννάδιος Σχολάριος καὶ Ἱερεμίας Β' ὁ Τρανός, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἤδη. Ἐπίσης οἱ ἐθνομάρτυρες πατριάρχαι Κύριλλος Λούκαρις καὶ Γρηγόριος Ε', ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ τὸ πρῶτον θῦμα τῆς ἐκατόμδης εἰς τὸν θῶμον τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἔθνους κληρικῶν γνωστῶν καὶ ἀγνώστων. Ποῖον νὰ ἀναφέρωμεν ἐξ ὄλων, τὸν Κύπρου Κυπριανόν, τὸν Σαλῶνων Ἡσαΐαν, τὸν Γρηγόριον Δικαῖον - Παπαφλέσσαν, τὸν Ἀθανάσιον Διάκον, τὸν Κίτρον Μελέτιον, τὸν Ρωγῶν Ἰωσήφ, τὸν Λαρίσης Πολύκαρπον;

Δὲν ἐξαντλεῖται ὅμως ἡ προσφορὰ τῆς ἐκκλησίας εἰς μόνον τὸν ἀγῶνα τοῦ 21. Ἐξηκολούθησε νὰ προσφέρῃ καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους, ὅπουδῆποτε καὶ ἂν διεξήγγοντο.

Τίς δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν ἥρωϊκὴν θυσίαν τῆς μονῆς Ἀρκαδίου κατὰ τὴν κρητικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1866 χωρὶς τὴν μορφήν τοῦ ἡγούμενου Γαβριήλ;

Ποῖος ἠμπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ὁ μακεδονικὸς ἀγῶν τῶν ἐτῶν 1903 - 8, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον διεφυλάχθη ἡ ἑλληνικότης τῆς Μακεδονίας, διεξήχθη τῇ εὐλογίᾳ καὶ φροντίδι τοῦ τότε οἰκ. πατριάρχου Κωνσταντινου τοῦ Ε' καὶ ὅτι κατ' αὐτὸν διεκρίθησαν οἱ μητροπολίται Καστορίας Γερμανὸς Καραβαγγέλης, Γρεβενῶν Αἰμιλιανὸς ὁ δολοφονηθεὶς, Δράμας καὶ κατόπιν Σμύρνης Χρυσόστομος ὁ ἐθνομάρτυρ, ὡς καὶ ὁ τότε ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Β' ;

Τίς ἀκόμη δύναται νὰ ἀγνοήσῃ τὰς σελίδας ἐθνικῆς ἱστορίας, τὰς ὁποίας ἔγραψεν εἰς τὸν Πόντον κατὰ τὰ ἔτη 1915 - 19 ὁ τότε μητροπολίτης Τραπεζοῦντος Χρυσάνθος Φιλιππίδης, ὁ κατὰ τὰ ἔτη 1938 - 41 ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, ὁ πρίγκηψ ἐκείνης τῆς βυζαντινῆς ἱεραρχίας;

Ἡ τίς δύναται νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας τῆς Ἠπείρου τοῦ Σπυρίδωνος Βλάχου, ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1948 - 56;

Καὶ ποῖος ἠμπορεῖ νὰ ὑποτιμῇ τὰς μεγάλας ἐθνικὰς ὑπηρεσίας τοῦ κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς

(1941 - 1944) Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ κατόπιν ἀντιβασιλέως Δαμασκηνοῦ τοῦ ἀπὸ Κορινθίας, ὁ ὁποῖος ἤγειτο τότε τῆς ἐθνικῆς ἀντιστάσεως καὶ ἐνεψύχωνε τὸν ἀθηναϊκὸν λαόν;

Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν πάντοτε καὶ παντοῦ δὲν ὑπῆρξε μόνον συμπαθοῦσα, ἀλλὰ πρωτοστατοῦσα εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας. Καὶ τοῦτο, διότι, ὡς ἔγραψεν ὁ μέγας θεολόγος Χάρνακ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὄχι μόνον κατέλυσε τὴν λατρείαν τῶν εἰδώλων, ὅπου ἐπεκράτησεν, ἀλλὰ καὶ συνεδέθη τόσον μὲ τοὺς λαοὺς τῶν πιστῶν της, ὥστε νὰ ἀποθῆ δι' ἑαυτοὺς ἐθνικὴ ἔκκλησία. Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβη μὲ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου καὶ ἰδιαιτέρως μὲ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, τὸν ὁποῖον ἐχειραγῶγησεν ἀπὸ τῆς δουλείας εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἐθνικὴν ἀνεξαρτησίαν.

Ὁ ἐθνικὸς αὐτὸς χαρακτῆρ τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποτελεῖ ἱστορικὴν συνέπειαν τῆς συνθέσεως τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, τὴν ὁποίαν οἱ ἑλληνομαθεῖς πατέρες τῆς ἔκκλησίας ἐπέτυχον ἤδη ἀπὸ τοῦ Δ' μ.Χ. αἰῶνος. Ἐκτοτε ὁ ἐθνικὸς καὶ θρησκευτικὸς βίος τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων συνεδυάσθη τόσον, ὥστε νὰ δημιουργηθοῦν σχέσεις συναλληλίας Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας. Αὐτὴν τὴν σχέσιν καθιέρωσαν ὅλα τὰ ἑλληνικὰ συντάγματα ἀπὸ τῶν ἐπαναστατικῶν τῆς Ἐπιδαύρου καὶ τῆς Τροιζῆνος μέχρι καὶ τοῦ ἰσχύοντος τῆς ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ ἄρθρ. 3ον αὐτοῦ ὀρίζει, ὅτι ἡ θρησκεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν Ἑλλάδι θρησκείαν, δηλ. τὴν ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ κράτους. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1838 καθιερώθη ἡ 25ῃ Μαρτίου, ἡμέρα τῆς θρησκευτικῆς ἑορτῆς τοῦ Ἐθαγγελισμοῦ ὡς ἡ ἐθνικὴ τῶν ἑλλήνων ἑορτὴ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εὐλογίας τῶν ἐπαναστατικῶν ὅπλων ὑπὸ τοῦ Π. Πατρῶν Γερμανοῦ, χωρὶς νὰ εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐπεξητήθη νὰ συνδυασθῇ τὸ θρησκευτικὸν μὲ τὸ ἐθνικὸν στοιχεῖον.

Ἐορτάζοντες σήμερον τὴν 160ῃν ἐπέτειον τῆς ἐθνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 21 ἄς δοξολογήσωμεν τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἡμῶν, ὁ Ὅποιος ἠύλογησε τὸ Ἔθνος μας. Ἄς ἐκδηλώσωμεν τὴν πίστιν καὶ εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν μας. Καὶ ἄς μακαρίσωμεν τοὺς προγόνους, πάππους καὶ πατέρας ἡμῶν, κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, οἵτινες ἀφῆκαν εἰς ἡμᾶς πατρίδα ἐλευθέραν.

Γιὰ ὅτι ἀφορᾷ στὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» πρέπει νὰ ἀπευθύνεσθε στὴ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὁδὸς Ἰωάννου Γεωργαδίου 14, Ἀθήνα (140). Τηλ. 718.327.

λεμουμένης Ὁρθοδοξίας τῆς σήμερον. Ἄνευ πάθους ἢ συμφέροντός τινος ἐπιποθεῖ νὰ διακονήσῃ «τὸ πολύτιμον καὶ κοινὸν καῖμα, τὸν θησαυρὸν τῆς ὑγιαίνουσας πίστεως» (Μ. Βασίλ. ἐπ. 243)...

Μὲ γνώμονα τὴν Ἐθαγγελικὴν καὶ Κανονικὴν τῆς Ἐκκλησίας διδασκαλίαν, ὡς καὶ τὴν διδασχὴν τῶν ἡγιασμένων αὐτῆς τέκνων, πλεῖστα τῶν ὁποίων ἀνήκουν εἰς τὸν λαμπρὸν τῶν ὁσίων χορὸν, θὰ κριθῆ ἐπικαιρῶς ἀπὸ τῶν σηλῶν της ὅτι νοθεύει, πολεμεῖ ἢ ὑπονομεύει τὸ «κῆρυγμα τῆς σωτηρίας», ὑπακούουσα πιστῶς εἰς τὴν φωνὴν τοῦ μεγάλου ὁμολογητοῦ Θεοδώρου τοῦ Σιτουδίτου: «Εἰ οὖν μοναχοὶ εἰσὶν τινες ἐν τοῖς νῦν καιροῖς, δεξιᾶταισαν ἀπὸ τῶν ἔργων. Ἐ ρ γ ο ν δ ἐ μ ο ν α χ ο ὦ, μηδὲ τὸ τυχὸν ἀνέχεσθαι καινοτομεῖσθαι τὸ Ἐθαγγέλιον, ἵνα μὴ ὑπόδειγμα τοῖς λαϊκοῖς προτιθέμενοι αἰρέσεως καὶ αἰρετικῆς συγκοινωνίας, τῆς ὑπὲρ αὐτῶν ἀπωλείας λόγον ὑφέξωσι» (Μ. 99, 1049)...

Σημειωτέον ὅτι ἡ κριτικὴ τοῦ «Ἀγιορείτου» ἐνῶ θὰ τυγχάνῃ ποικίλη καὶ εὐροπία, δὲν θ' ἀποφεύγῃ καὶ τὴν... αὐτοκριτικὴν, ὥστε ἡ διακονία του νὰ ἐξαπλοῦται καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφὰ φρονοῦντας καὶ ἐν τῷ αὐτῷ σίβῳ συναγωνιζομένους, ὑπὲρ τῆς αὐτῆς πατριώας εὐσεβείας...».

15. Ἀγιορειτικὸν Ἐγκόλλιον Ἡμερολόγιον.

Τοῦ ἔτους... Ἐκδίδεται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν ζηλωτῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων. Σχ. 0,12X0,8.30, σελ. 48.

Περιλαμβάνει τὶς ἑορτὲς κατὰ τὸ παλαιὸ καὶ τὸ νέο ἡμερολόγιο, μνήμες ἀγιορειτῶν Ἁγίων τῶν 12 μηνῶν καὶ ἀνθολογήματα σχετικὰ μὲ τὸ Ἅγιον Ὄρος. Τὸ ἐπιμελεῖται ὁ ἱερομόναχος Γεώργιος, Προβάτα Ἁγίου Ὄρους.

(Τέλος)

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀποστέλλουν ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Θεολογία», «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος», νὰ σημειώσουν καὶ τὴν αἰτία τῆς ἀποστολῆς.

ΤΟ ΤΕΧΝΑΣΜΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ Ή ΠΩΣ ΟΙ ΚΕΦΑΛΛΟΝΙΤΕΣ ΕΛΑΒΑΝ ΜΕΡΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Θ. ΠΡΙΝΤΖΙΠΑ

Όταν ἀκούστηκε τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα, πὼς ὁ σκλαβωμένος Ἑλληνισμὸς σήκωσε τὰ ὄπλα κατὰ τῶν τυράννων του, τὸν Μάρτιο τοῦ 1821, πολλοὶ Ἑπτανήσιοι προσπάθησαν νὰ περάσουν ἀπέναντι νὰ πολεμήσουν κι αὐτοὶ γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ Γένους. Ἀντιμετώπισαν, ὅμως, τὴ σκληρὴ ἀπαγόρευση τῶν Ἀγγλων, πού κάτω ἀπὸ τὴ σιδηρὰ «προστασία» τους στέναζε τότε ἡ Ἴόνιος Πολιτεία. Ἡ ἐλαφρότερη ποινὴ γιὰ τὸν Ἕλληνα, πὸς θὰ πιανόταν νὰ φεύγει γιὰ τὴ Στερεὰ ἢ τὴν Πελοπόννησο, ἦταν ἡ μακροχρόνια φυλάκιση. Ἡ Ἀγγλία δὲν εὐνοοῦσε τὴν Ἐπανάσταση.

Μολαταῦτα οἱ Ἑπτανήσιοι βρίσκονταν σὲ ἐπαναστατικὸ ὄργανο. Μὰ πὸς ἀσυγκράτητοι ἦταν οἱ πάντα ἀνήσυχτοι Κεφαλλονῖτες. Στις ἀρχὲς τοῦ Ἀπριλίου μερικοὶ κατάφεραν νὰ φύγουν γιὰ τὸν Μωριά. Σὰν τὸ ἔμαθε, ὅμως, ὁ Ἀγγλὸς διοικητὴς Τράβελς ἀγανάκτησε πολὺ καὶ διπλασίασε τίς φρουρὲς στὰ λιμάνια.

Τὴ φυγὴ αὐτὴ ἐκμεταλλεύτηκε γιὰ νὰ ξεσηκώσει τὸ λαὸ ὁ Μητροπολίτης πρῶην Τριπόλεως (τῆς Συρίας) Ἀγαθάγγελος Τυπάλδος-Κοζάκης, πὸς ἦταν διορισμένος τοποτηρητὴς στὴν Μητρόπολη Κεφαλληνίας μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μητροπολίτη τῆς Ἰωαννικίου Ἀννίνου. Νὰ τί ἔκανε ὁ φλογερὸς πατριώτης.

Μὲ μεγάλη τέχνη διέδωσε, πὼς αὐτοὶ πὸς ἔφυγαν πιάστηκαν ἀπ' τοὺς Τούρκους. Πολλοὶ σφάχτηκαν, ἄλλοι αἰχμαλωτίστηκαν. Μέσα σὲ λίγη ὥρα τὸ νέο διαδόθηκε σ' ὄλο τὸ Ἀργοστόλι. Ἐξαλλοὶ ἀπὸ ἐκδικητικὴ μανία οἱ Ἕλληνες βγήκαν στοὺς δρόμους καὶ ζητοῦσαν νὰ τοὺς ἐπιτραπῆ νὰ φύγουν γιὰ τὴν Πελοπόννησο. Γιόμισαν οἱ δρόμοι ἀπ' τὸ πλῆθος. Σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ ἔρχονται πολλοὶ καὶ ἀπὸ τὰ γύρω χωριά. Ἐτσι σχηματίστηκε μιὰ τεράστια διαδήλωση μπροστὰ στὴν ἐπισκοπὴ, πὸς τὸ αἶτημα ἦταν ἓνα καὶ μοναδικό. Νὰ ἐπέμβει ὁ Δεσπότης στὴν

Ἀγγλικὴ διοίκηση γιὰ νὰ δοθεῖ ἡ ἄδεια γιὰ τὴν ἀναχώρηση.

Ὁ Ἀγαθάγγελος, πὸς ἦταν συνειδημένος μὲ τοὺς ὀργανωτὲς, βγήκε στὸ δρόμο, μίηκε ἐπικεφαλῆς τοῦ λαοῦ καὶ πῆγε στὸ Διοικητήριο. Ἐκεῖ ἐξέθεσε τὴν κατάσταση στὸν Τράβελς καὶ ζήτησε ν' ἀφήσει ἐλεύθερους τοὺς Κεφαλλονῖτες ν' ἀναχωρήσουν.

Ὁ Ἀγγλὸς διοικητὴς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψει κατὶ τέτοιο. Γι' αὐτὸ ἐπιτακτικὰ ζήτησε ἀπ' τὸν Μητροπολίτη νὰ καθουχάσει τὸ λαὸ καὶ νὰ τοῦ συστήσει νὰ γυρίσει στὰ σπίτια του. Ὁ Δεσπότης προσπάθησε νὰ τὸν μεταπεισεῖ, μὰ αὐτὸς ἀνένδοτος φώναξε: «Νὰ φύγουν, ν' ἀναχωρήσουν» ἐννοώντας γιὰ τὰ σπίτια τους. Τότε ὁ Ἀγαθάγγελος βγήκε στὸν ἐξώστη καὶ φώναξε: —Ἀναχωρήσατε!

Ἡ λέξη ἦταν σκόπιμα διφοροῦμενη. Ὁ λαὸς τὴν ἐξήγησε σὰν νὰ

δόθηκε ἡ ἄδεια. Ἀμέσως γεμάτοι ἐνθουσιασμὸ ἔτρεξαν στὰ καράβια, ἀνοιξαν τὰ πανιά καὶ μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ἐκκλητικῆς ἐξουσίας ἔφυγαν γιὰ τὴν Κυλλήνη.

Ὁ Δεσπότης χαρούμενος παρακολουθοῦσε τὸ θέαμα. Μὲ τὴν ἐξυπνάδα του κατάφερε νὰ ξεγελάσει τοὺς Ἀγγλους καὶ νὰ κηρύξει τὴ δικὴ του Ἐπανάσταση.

Βέβαια ὁ Τράβελς δὲν στάθηκε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Ἀλλὰ μέχει νὰ κινήθουν τὰ στρατεύματα, πὸς εἶχε στὴ διάθεσή του, οἱ Κεφαλονῖτες εἶχαν ἀπομακρυνθεῖ ἀρκετά. Συνέλαβε, ὅμως τὸν Μητροπολίτη, πὸς τὸν ὀδήγησε στὴν Κέρκυρα, στὸν Ἀρμωστὴ Μαίτλαντ. Αὐτὸς ἀφοῦ τὸν ἐξέθρισε κατὰ τὸ χειρότερο τρόπο τὸν ἐξόρισε στὴ Βενετία. Ἀπὸ τότε δὲν ξαναγυρίζει πιά στὴν πατρίδα του. Μερικὰ χρόνια ἀργότερα τὸν βρίσκουμε ἐπίσκοπο Σεβαστουπόλεως ἴσαμε τὸ θάνατό του.

Κάθε Σάββατο ὥρα 10,15' - 10,30' π.μ. ἀκοῦτε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τῆς Ε.Ρ.Τ. (Α' Πρόγραμμα) τὴν ἐκπομπὴ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἐκκλησίας

«Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ».

Μιὰ ἐκπομπὴ πὸς μιλάει μὲ εἰλικρίνεια στὸν εὐσεβῆ Λαὸ μας γιὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας πὸς τὸν ἐνδιαφέρουν.

—Προβολὴ τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας.

—Ἀπαντήσεις στοὺς ἀμφισβητήτες.

—Ἐνημέρωση γιὰ τὴν ποικίλη ἐκκλησιαστικὴ δραστηριότητα.

Ἀκοῦτε ὅλοι τὴν ἐκπομπὴ «Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ».

Ἐνα ἀκόμη δημόσιο ὄργανο στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀλήθειας γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ Λαὸ μας.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Νικηφόρος Α΄ Κωνσταντινουπόλεως

ΣΤΙΣ 13 ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ, ἡ Ἐκκλησία μας μνημονεύει τὴν ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Νικηφόρου τοῦ Α΄, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Γεννημένος τὸ 758 σὴ Βασιλεύουσα, διετέλεσε ἀδελφὸς καὶ κατόπιν εἰσήλθε σὸ σιάδιο τοῦ μοναχικοῦ βίου, ὅπου διακρίθηκε γιὰ τὴν ἀρετὴ του. Ἄφου, ἐπὶ ἓνα διάστημα, ἀσχολήθηκε ἀποδοτικὰ σὸν τομέα τῆς ἐδποιίας, ἐξελέγη οἰκουμενικὸς πατριάρχης (806). Τὸ ὄνομά του ἔλαμψε κατὰ τὴν εἰκονομαχίαν ὡς γενναίου ὑπερασπιστῆ τῆς Ὁρθοδοξίας, γιὰ χάριν τῆς ὁποίας ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐξόριστος (829).

Ἐκπὸς ἀπὸ ἀνθρώπος δράσεως, ὑπῆρξε καὶ λαμπρὸς θεολόγος, ἀφήνοντας πίσω του συγγραφὰς ἱστορικές, ἀπολογητικὰς καὶ Κανονικοῦ Δικαίου. Ἡ Ἀκολουθία του, ποίημα Γαβριὴλ Φιλαδελφείας, πρωτοεἶδε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος σὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ 1822.

Ὁ Ἅγιος αὐτὸς ἀνήκει σὴ χορεία ἐκείνων πὸν μὲ τὸ βίον τους ἐπαλήθευσαν τὸ χριστιανικὸ ὄνομά τους. Πράγματι, ἀποδείχθηκε κρατερός ἀγωνιστῆς τοῦ Ἐυαγγελίου, νικῶντας σὲ ὅλα τὰ παλαίσματα τῆς ἀρετῆς.

Ἡ Καθαρὴ Δευτέρα

ΑΣ ΥΠΟΜΝΗΣΘΕΙ σὰ ἐνοριακὰ ποίμνια ἐγκαίρως ἀπὸ τοὺς αἰδ. ἐφημερίους, ὅτι ἡ Καθαρὴ Δευτέρα εἶναι ἡ α΄ ἡμέρα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Καὶ ὅτι, ἄρα, πρέπει νὰ τὴ διέρχονται οἱ πιστοὶ μὲ νηστεία καὶ προσευχή, μὲ αἰσθήματα κατανύξεως καὶ ψυχικῆς συντριβῆς.

Παλαιὸ ἔθος, πὸν διαμορφώθηκε σὸ κύλημα αἰῶνων, θέλει αὐτὴ τὴν ἡμέραν σὰν μιὰ συνέχεια τῶν Ἀπόκρως. Ἡμέρα δηλαδὴ ἀκρατῆς εὐθυμίας, μὲ ἐντελῶς κοσμικὸ περιεχόμενο. Αὐτὴ τὴ συνήθεια, οἱ συνειδητοὶ χριστιανοὶ προσέχουν νὰ μὴ τὴν ἀκολουθοῦν. Κρατοῦν τὸν ἑαυτὸ τους ἔξω ἀπὸ τὸ σαρκικὸ φρόνημα, μὴν ὑπακούοντας σὴς ὑπαγορεύσεις του. «Ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες δὲ τῷ Θεῷ», ἀποβλέπον σὸν ἀγιασμό τους, πὸν σημαίνει αἰῶνια ζωὴ (Ρωμ. σὴ 22-23).

Ἡ Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας

Η ΚΥΡΙΑΚΗ τῆς Ὁρθοδοξίας μᾶς θυμίζει τὸ θρίαμβο τῆς ἀληθινῆς πίστεως ἐναντι τῆς πλάνης τῆς εἰκονομαχίας. Εὐρότερα δὲ, μὲ τὴν ἐκκαιρία τῆς μνήμης αὐτοῦ τοῦ συγκεκριμένου ἱστορικοῦ γεγονότος, τὸ ἀήτητο τῆς Ὁρθοδοξίας. Οἱ πατέρες

μας, σὸ κύλημα τῶν αἰῶνων, ἔμειναν ἀκλόνητα πιστοὶ σὴν εὐαγγελικὴ καὶ ἀποστολικὴ Παράδοσιν καὶ τὴ διεφύλαξαν ἀπὸ τοὺς κινδύνους πὸν τὴν ἀπειλήσαν. Μὲ ζῆλο φωτεινὸ. Μὲ θυσίας πὸν ἔφθναν ὡς τὸ μαρτύριο.

Γιορτάζοντας φέτος αὐτὴ τὴν Κυριακὴν, ἄς συνειδητοποιήσουμε πὸν βαθεῖαν τὸ τι σημαίνει ἡ ἰδιότης μας ὡς ὀρθοδόξων. Ἄς στερεώσουμε, μὲ τὸ ἀνάγνωστο βιβλὸ τῆς ἱστορικῆς μνήμης, τὸ φρόνημά μας. Καὶ ἄς γίνουμε, ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα, πὸν ἀποδοτικοί, μὲ τὸ βίον καὶ τὸ λόγο μας, ὡς ὑπόδειγμα γιὰ τὸν ὑπόλοιπο κόσμον, τὸ χριστιανικὸ καὶ μὴ.

Οἱ βραδυνὲς Προηγιασμένες

ΤΟ ΝΑ ΤΕΛΟΥΝΤΑΙ οἱ Προηγιασμένες Θεῖες Λειτουργίες τὸ βράδυ, εἶναι κάτι πὸν ἐξυπηρετεῖ πολλοὺς πιστοὺς. Συγκεκριμένα, τοὺς ἐργαζομένους, πὸν θέλουν νὰ κοινωνήσουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Ἄν ἡ Προηγιασμένη γίνεται τὸ πρωτὸ, αὐτοὶ οἱ πιστοὶ ἀδυνατοῦν νὰ εἶναι παρόντες, ἀφου πρόπει νὰ δοῖσονται σὸν τόπον τῆς ἐργασίας τους. Ἡδὴ ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἀρκετοὶ ἐφημέριοι, ἀναποκρινόμενοι σὴν πρακτικὴ αὐτὴ ἀνάγκη, ἔχουν εἰσαγάγει σὴς ἐνορίες τους τὴς βραδυνὲς Προηγιασμένες. Ἄς ἀκολουθήσουν καὶ ἄλλοι τὸ παράδειγμά τους.

Ἐμνωδιακὸ ἀριστούργημα

Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ Ἐμνος, πὸν ψάλλεται κατὰ τὴν περίοδο τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς μὲ συρροὴ πολλῶν πιστῶν σὴς ἐκκλησίες, εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς βυζαντινῆς ἠμνωδίας. Ὁ Κανὸνας καὶ οἱ Χαιρετισμοί, τὰ δύο σποικεῖα αὐτῆς τῆς ἀφιερωμένης σὴ Θεοτόκον λαμπρῆς Ἀκολουθίας, μπορεῖ νὰ παρουσιάζουν προβλήματα ὡς πρὸς τὴ φιλολογικὴ τους προέλευσιν, βοῖσκουν ὅμως ὅλους, σοφοὺς καὶ ἀπλοϊκοὺς, συμφώνους ὡς πρὸς τὴν ποιητικὴν τους ἀξία. Εἶναι ἔργο ρωμαλέας καὶ πλουσίας ἐμπνεύσεως, πὸν συναρπάζει τὴς ψυχές. Ἡ γλιδὴ τῶν λεκτικῶν του εὐρημάτων, πάντα ἐντυπωσιακὴ μὲς ἀπὸ τὴν ἀγλὴ τῆς ἀρχαίας γλώσσας, καθιστᾷ αὐτὸ τὸ ἔργο ἄμεσα προσετὸ σὴ λαϊκὴ εὐαισθησία, ἀτιόχημα συγκλονιστικὸ. Μαζὶ μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι θέμα του ἔχει τὸ πολυγάπητο πρόσωπο τῆς Παναγίας, ὁ λυρικός οἶστρος πὸν τὸ διακρίνει, ἐξηγεῖ τὴν ἀπήχησή του σὴς ἀκοὲς τῶν εὐσεβῶν.

Εἶναι ἓνα ἔμμολλο κήρυγμα ἀπὸ τὰ πὸν ζωντανά, πὸν προσφέρει ἡ παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας, μὲς ἀπὸ τὴς ἀναγκλήσεις τοῦ λειτουργικοῦ ἐνιαυτοῦ.

ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΒΗΜΑ

«Τις μεγάλες αλλαγές στην πορεία της οικουμένης δέν τις έφεραν οί πόλεμοι, αλλά οί ιδέες. Καί ό πιό άποφασιστικός φορεύς στην κυκλοφορία τών ιδεών ύπήρξε τó βιβλίό, ό γραπτός λόγος πού συμπύκνωσε καί έκανε πιό άνθεκτικό τόν προφορικό λόγο, αυτόν πού άποτελεί τó κατ' έξοχήν χαρακτηριστικό καί τó μέσο έπικοινωνίας τών άνθρωπίνων ύπάρξεων. Η Έκκλησία από τις πρώτες στιγμές της άποστολικής της παρουσίας μέσα στον κόσμο αξιοποίησε τόν προφορικό καί γραπτό λόγο για τή μεταφορά τού ευφρόσунου μηνύματος ότι ό Λόγος τού Θεού «σάρξ έγινετο καί έσκήνωσεν έν ήμίν πλήρης χάριτος καί άληθείας», για νά μεταμορφώση τόν κόσμο.

»Μέσα σ' αυτό τó πλαίσιο σκέψεων ή Άποστολική Διακονία έδωσε άπ' άρχής της ιδρύσεώς της ιδιαίτερη προσοχή στην έτοιμασία καί προσφορά σοβαρού καί υπεύθυνου όρθόδοξου βιβλίου σε ευρύτατο φάσμα, άπό τις έκδόσεις της Καινής Διαθήκης, τών λειτουργικών καί πατερικών κειμένων έως τήν προσφορά λαϊκών έποικοδομητικών έκδόσεων καί παιδικού βιβλίου. Σήμερα με τή χάρη τού Θεού προχωρούμε σ' ένα νέο σημαντικό βήμα...».

Μέ τά λόγια αυτά ό Θεοφ. Έπίσκοπος Άνδρούσης κ. Άναστάσιος, Γενικός Διευθυντής της Άποστολικής Διακονίας, άρχισε τή σύντομη όμιλία του, κατά τήν τελετή θεμελιώσεως τού «Κέντρου Βιβλίου καί Έπικοινωνίας», πού έκανε ό Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνών καί πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ, τήν Κυριακή 22 Φεβρουαρίου. Προηγουμένως ό Μακαριώτατος χαιρετίζοντας τó γεγονός συνεχάρη τούς συντελεστάς τού έργου καί ευχήθηκε ταχεία άποπεράτωση καί λειτουργία.

Στους πέντε όρόφους καί τά δύο υπόγεια θά έξυπηρετούνται πολλές άπό τις δραστηριότητες της Άποστολικής Διακονίας, πού σήμερα δέν είναι άρκετά γνωστές στο ευρύτερο κοινό.

Ό Μακ. Άρχιεπίσκοπος Άθηνών κ. Σεραφείμ τελεί τόν Άγιασμό για τήν κατάθεση τού θεμελίου λίθου τού «Κέντρου Βιβλίου καί Έπικοινωνίας».

Άπό 15 έως 21 τού μηνός, ή Άποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλάδος όργανώνει τήν «Έβδομάδα Έξωτερικής Ιεραποστολής». Οί κατά τή διάρκειά της έκδηλώσεις άποσκοπούν στο να έννοήση καλύτερα τó χριστιανισμό Πλήρωμα αυτόν τόν τομέα δραστηριότητας της Έκκλησίας μας, όπου ήδη οί αξιόλογοι καρποί δέν είναι λίγοι. Παράγματι, με οικονομικά μέσα πού διαθέτει ή Έκκλησία της Ελλάδος — προΐδν προσφοράς τού λαού της — καί με δικούς της ζηλωτές κληρικούς, άνθούν κατά τις ήμέρες μας, στην Άφρική καί τήν Άσία, ιθαγενείς όρθόδοξες κοινότητες.

Είναι βέβαιο, ότι όσο πιό πολύ τó Έθνος μας θά έχη αυτή τήν εύλογημένη «έξωστρέφεια» ενδιαφερόντων, πού άρμόζει στην ύψη της Έκκλησίας, τόσο πιό θεαματική, αλλά καί ουσιαστική, θά άποβαίνει ή Έξωτερική Ιεραποστολή τού έλληνικού χριστιανισμού. Πού άλλωστε μαρτυρείται άνέκαθεν από τήν Ιστορία του.

ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΙΕΡΕΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Μέ έγγραφό του προς τó Υπουργείο Συγκοινωνιών, τó Δ.Σ. τού Ι.Σ.Κ.Ε. ζητεί τήν εξαίρεση τών αυτοκινήτων των Ιερέων της υπαίθρου άπό τήν έν περιτροπής κίνηση τών Ι.Χ. κατά τά Σαββατοκύριακα, όπως ακριβώς συμβαίνει καί για τούς γιατρούς.

Όπως σημειώνεται στο έγγραφο, έχη γίνει προβληματική καί μάλιστα τόν χειμώνα, ή διακίνηση τών έφημερίων για τήν έκτέλεση τών καθηκόντων τους τά Σαββατοκύριακα, όταν λόγω άριθμού άπαγορεύεται ή κυκλοφορία τού αυτοκινήτου τους, όστε «νά αναγκάζονται νά χρησιμοποιούν υποζύγια διά τās μεταβάσεις των εις τά χωρία καί τήν τέλεση της Θ. Λειτουργίας, διότι τήν 3ην καί 4ην νυκτερινήν ούδέν μέσον συγκοινωνίας ύπάρχει, ούτε είναι οικονομικώς έφικτόν νά χρησιμοποιούν ταξί». Συγκεκριμένα, ό Ι.Σ.Κ.Ε. ζητά νά έπιτραπή μιá καί μόνη διαδρομή άπό τήν κατοικία τών Ιερέων στο ναό της έφημερίας τους, χωρίς κανένα συνεπιβάτη.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ